Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН.

22 май 1971 йил, шанба ◆ № 115 (14.985). ◆ Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Фотолавҳалар

ПИСКЕНТ районидаги «Гулистон» колхозининг Мирали Холтурсунов бошлиқ звено аъзолари тўққизинчи беш йиллиннинг қалдирғоч йилида самарали меҳнат қилмоқдалар. 45 гектар майдонда ғўзаларни баравж ва соғлом кўкартириб олган звено пахтакорлари ниҳолларга иккинчи ишлов беришни бошлаб юборди лар. Улар даласидаги ғўзалар шоналай боғ'лади. Суратда: гектаридан 45 центнер ҳосил олишни мўлжаллаб турган звено бошлиғи М. Холтурсунов ва иккинчи суратда эса звено далаларида ғўзаларга ишлов бериш пайти.

А. Тўраев фотолари.

ПАРВАРИШ БОШЛАНДИ

Яккабоғ районидаги «Правда» колхозининг коммунист Б. Тошқулов бошчилик қилаётган маккажўхоричилик бригадаси аъзолари бу йил баҳорда 100 гектар майдонга маккажўхори экиб, гектаридан 500 центнердан кўк масса етиштиришга аҳд қилганлар. Сифатли экилган уруғ ҳамма ерда бир текис униб чиқди. Илғор маккажўхорикорлар районда биринчи бўлиб маккажўхори қатор ораларига ишлов бериш ва озиқлантириш ишига киришдилар.

Бригадага 8 та ишчи кучи ва иккита универсал биркитиб қўйилган. Моҳир универсалчилардан Н. Турдиев, Х. Норбоевлар ҳар куни 5—6 гектар ердаги маккажўхори қатор ораларига сифатли ишлов бермоқдалар ва озиклантирмоқдалар.

М. МУҲАММАДИЕВ.

ХИВА РАПОРТИ

Хоразм область. Хива районининг чорвадорлари давлатга 3037 центнер бўрдоқи гўшти топшириб, ярим йиллик планни тўла адо этдилар. Бу ғалабага Ленин номли, Фрунзе номли колхозларнинг чорвадорлари салмоқли ҳисса қўшдилар. Шунингдек, район паррандабоқарлари 573 минг дона тухум тайёрлаб, ярим йиллик топшириқни муддатидан илгари ўрниладилар.

Ф. ЗОҲИДОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПАРТИЯНИНГ АСОСИ

Партия сиёсатини амалга оширишда КПССнинг асоси бўлган, ҳамма вақт халқ орасида иш олиб бораётган қулоғи ҳамиша халқ кўксида бўлган бошланғич партия ташкилотлари энг муҳим ўринни эгаллайди. Ҳозир партиямизда 370 мингдан ортиқ бошланғич партия ташкилоти бор, бу эса партия XXIII съезди арафасидагига қараганда 45 мингта кўпдир. Халқ хўжалигининг турли тармоқларидаги корхона ва муассасаларда, давлат аппаратида иш юритаётган бир қанча бошланғич партия ташкилотларининг иши КПСС Марказий Комитетида муҳокама этилди. Бу масалалар соҳасида қабул қилинган қарорлар маҳаллий тажрибани, амалий ишни ўрганиш самараси бўлди. Бу қарорлар партия органларига, бошланғич ташкилотларга ўз ишларида ҳозирги талабларни тўлароқ ҳисобга олиш, энг асосий вазифаларни ҳал этишга эътиборни қаратиш имконини берди.

Партиянинг асосий звеноси бўлган бошланғич партия ташкилотлари КПСС XXIV съезди қарорларини бажариш учун омма орасида кенг кўламда ташкилий, сиёсий, ғоявий-тарбиявий иш олиб бормоқдалар, меҳнаткашларни янги беш йиллик планларини рўёбга чиқаришга сафарбар этмоқдалар.

Ҳозир Ўзбекистон Коммунистик партияси теварагига 13523 бошланғич партия ташкилоти, 17500 цех партия ташкилоти ва 8800 партия группаси ўюшган. Бошланғич партия ташкилотларининг активлиги ва жанговарлиги кун сайин ортиб бормоқда. Улар партия сиёсатини қатъият билан ўтказиб келмоқдалар, партия қарорларини фидокорлик билан амалга оширмоқдалар. Хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма жабҳаларида ишбоши бўлмоқдалар. Экономика ва маданиятнинг ҳамма участкаларида коммунистларнинг ўюшган коллективлари бор. Партия аъзолари ва кандидатларининг тўртдан уч қисми моддий ишлаб чиқариш соҳасида ишлаб турибди.

Кейинги йилларда партиянинг асосий звеноларини ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлаш ва уларнинг ҳар бир коллективдаги етакчилик ролини янада оширмоқ учун нўпгина муҳим тадбирлар кўрилди. Эндиликда ишлаб чиқаришдаги партия ташкилотлари билан бир қаторда илмий тадқиқот институтларининг, ўқув юртларининг, маданий-оқартув ва даволаш муассасаларининг бошланғич партия ташкилотларига маъмурият фаолиятини контроль қилиш ҳуқуқи берилди. Марказий ва маҳаллий совет, хўжалик муассасалари ва ташкилотлари коммунистлари аппаратнинг партия ва ҳукумат директиваларини бажаришдаги фаолиятини ҳамиша ва самарали назорат этмоқ учун каттароқ имкониятларга эга бўлдилар. Бу тадбирлар, албатта бошланғич партия ташкилотларининг роли ва обрўсини яна ҳам кўтаради. Партия комитетлари партия кучларининг жойлаштирилишини бундан буён ҳам янада яхшилашлари, партия ташкилотларининг ташкилий структурасини диққат ва эътибор билан назорат бериш лари, уни КПСС Уставининг талабларига ўз вақтида мувофиқлаштириб туришлари лозим.

КПСС XXIV съезди қарорларини дилга жо этган совет кишилари, ҳамма коммунистлар беш йиллик планларини муддатидан илгари бажариш учун қўрмай-толмай курашмоқдалар. Партиямизнинг улуғ анжумани янги беш йилликда ишлаб чиқариш самарадорлигини мутасил ошириб боришни, техникани янада тараққий эттиришни, янги жамиятнинг ғалабаси учун энг муҳим, энг асосий омил бўлган меҳнат унумдорлигини муттасил ошира боришни асосий вазифа қилиб қўйди. Бу режаларни бажаришда бошланғич партия ташкилотлари етакчи бўлишлари, ҳамма илғор, прогрессив тажрибани, янгиликларни кенг ёйишлари ва тадбиқ этишлари лозим. Республикамизнинг саноат ва қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари, зиёлилари Москва саноат корхоналари коллективларининг ватанпарварлик ташаббусига қўшилиб, зиммаларига янги, оширилган мажбуриятлар олмоқдалар. Корхоналар, колхоз ва совхозлар коллективларининг мажбуриятларида энг асосий вазифалар белгилаб олинмоқда. Меҳнаткашлар обдон ўйлаб, ўз имкониятларини чамалаб кўриб, шахсий мажбуриятлар олмоқдалар.

Узбекистон ишчилари ва деҳқонлари орасида Тошкентдаги Чкалов номли самолётсозлик заводи 3-цехининг фрезерчиси, СССР Олий Советининг депутати коммунист Альбина Александровна Девятованинг беш йиллик планни тўрт йилда бажариш ҳақидаги ташаббуси кенг ёйилмоқда. Кези келганда Тошкент авиация заводи, Тошкент кабель заводи, пойтахтдаги тўқимачилик машинасозлиги корхонасининг партия ташкилотлари ва маъмурияти ишлаб чиқаришга янги техника ва технологияни жорий этиш, Ватанимиздаги энг яхши стандартларга ва жаҳон стандартларига мос тушадиган аъло сифатли маҳсулотлар тайёрлаш, ишлаб чиқаришни ва меҳнатни уюштириш ва бошқаришда электрон ҳисоблаш машиналаридан фойдаланишда ташаббускор бўлаётганликларини, ҳамма меҳнаткашларни, коммунистларни беш йиллик планларини, 1971 йил режаларини муддатидан илгари бажаришга сафарбар этаётганликларини айтиб ўтиш лозим. Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлигининг коллегияси ва партия ташкилоти ҳам бошқаришнинг автоматлашган системасини жорий этишда бошқа тармоқ корхоналарига, бўлак министрликларга ўрнак ва ибрат бўларли ишлар қилмоқда.

Бошланғич партия ташкилотлари оммани сиёсий тарбиялашда ҳам катта ишларни амалга оширмоқдалар. Улар коллективга бош бўлиб, унга етакчилик қилиб сиёсий ишни меҳнаткашлар турли категорияларининг манфаатлари ва эҳтиёжларини ҳисобга олиб ўтказмоқдалар. Кишиларимизни меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбияламоқдалар. Бошланғич партия ташкилотлари ишчи ва хизматчиларни, зиёлиларни ишлаб чиқаришни бошқаришга яна ҳам кенгроқ жалб этишлари, ҳар бир ишчи, деҳқон ва интеллигент ўзининг билимини, истеъдодини ва имкониятларини тўла рўёбга чиқариши учун ҳаракат қилишлари лозим.

Яқинда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети КПСС XXIV съезди материалларини ўрганиш юзасидан Фарғона областидаги колхоз ва совхозларда халқ сиёсий мактаблари ташкил этилганлигини маъқуллади. Бу мактаблар партия ва комсомол сиёсий маорифи системасида ўқишга жалб этилмаган колхозчилар ҳамда совхоз ишчилари учун уюштирилди. Бу мактабларда КПСС XXIV съездининг материаллари Ўзбекистон Компартияси XVIII съездининг қарорлари билан ҳамда область, район ва мазкур коллективнинг янги беш йиллиқдаги конкрет вазифалари билан узвий равишда боғлаб ўрганилянти. Халқ сиёсий мактаблари ишини юксак савияда ташкил этиш борасида ҳам бошланғич партия ташкилотлари зиммасига масъулиятли вазифалар юклангандир.

Ҳар бир бошланғич ташкилотнинг кучи коммунистларнинг активлигида, уларнинг ғоявий эътиқоди ва фидокорлик билан ишлашидадир. Ҳар бир коммунист партия ўз аъзолари зиммасига қўйилган вазифаларни чуқур тушуниши ва бу вазифаларни тўла-тўкис бажармоқ учун бутун билими ва куч-ғайратини сарфлаши лозим.

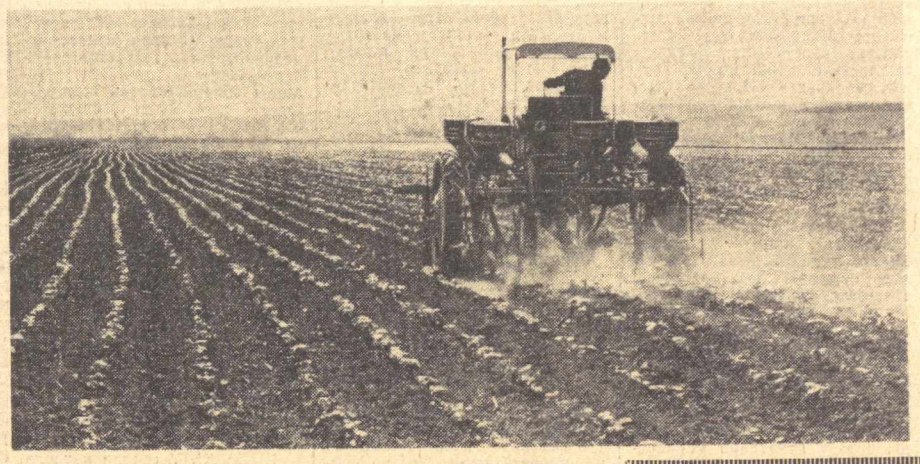

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ВА ВЦСПСДА

1971 йил 17 апрелда Бутуниттифоқ коммунистик шанбалиги ўтказилди. Бу шанбалик совет халқи чуқур ватанпарварлик туйғуларининг ифодаси, КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини бажаришга қўшилган амалий ҳисса бўлди.

Шанбаликда 120 миллиондан ортиқ киши қатнашди. Улар саноатда, қишлоқ хўжалигида, қурилишда, транспортда ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида бевосита ўз иш жойларини, шунингдек шаҳарларни, қишлоқларни ва посёлкаларни ободонлаштиришда меҳнат қилдилар.

Шу куни совет кишилари меҳнатга чинакам коммунистик муносабат тимсолини намойиш қилдилар, юксак уюшқоқлик ва ишчанлик намуналарини кўрсатдилар. Шанбалик қатнашчилари 553 миллион сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқардилар, ишланган 125 миллион сўмдан ортиқ маблағни якдиллик билан янги беш йиллик фондига топширдилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС Бутуниттифоқ коммунистик шанбалигида актив қатнашиб, шавкатли ва беғараз меҳнат қилган ишчилар, колхозчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларга, Совет Армияси ва флотининг жангчиларига, меҳнат ветеранлари ва ёшларга, барча совет кишиларига сидқидилдан миннатдорчилик изҳор қиладилар.

КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукумати меҳнаткашларнинг истакларига мувофиқ шанбалик ўтказиш натижасида олинган маблағларни;

Москва шаҳрида юрак-томир касалликларини ўрганиш ва даволаш учун Бутуниттифоқ кардиология маркази, республикалар, ўлкалар, областлар ва йирик шаҳарлардаги касалхоналар ҳузурида бир қанча ихтисослаштирилган кардиология ва терапия корпуслари қурилишига;

Москва шаҳрида ёшлар саройи қурилишига сарфлаш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида ТАШАББУС МАЪҚУЛЛАНДИ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ 1971 ЙИЛ ПЛАНИНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИШ ЮЗАСИДАН БОШЛАГАН ТАШАББУСИ ҲАҚИДА

Мамлакатимизда коммунистик қурилишнинг янги босқичи улкан программасини белгилаб берган КПСС XXIV съезди тарихий қарорларидан руҳланган Тошкент областининг меҳнаткашлари тўққизинчи беш йиллик биринчи йилининг тўрт ойлик планини муваффақиятли бажардилар. Қўшимча равишда 37 миллион сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилди. Гўшт, сут ва тухум харид қилиш топшириқлари ошириб адо этилди.

Область меҳнаткашлари эришилган ютуқларни мустаҳкамлашга аҳд қилиб, йиллик планни муддатидан илгари бажаришга қаратилган оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети Тошкент области меҳнаткашларининг ташаббусини маъқуллади ҳамда барча область партия комитетларига бу ташаббусни қўллаб-қувватлаш ва ҳамма резервларни ҳисобга олган ҳолда ўз областларининг социалистик мажбуриятларини қайта кўриб чиқишни таклиф этди.

Республика ва область газеталарининг редакцияларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига Қорақалпоғистон АССР ва республика областларининг социалистик мажбуриятлари кандай бажарилаётганлигини кенг ёритиш топширилди.

ПИЛЛА — ДАВЛАТГА

ЗАРШУНОСЛАР ЗАФАРИ

ТЕРМИЗ, («Совет Узбекистони» мухбири). Термиз райони пиллачилари жаркўрғонликлардан кейин областда иккинчи бўлиб ғалаба рапортига имзо чекдилар. Давлатга 132.700 килограмм ўрнига 133 тоннадан зиёд аъло сортли пилла етказиб берилди. Бу ўтган йилдагидан қариб 18 тонна кўпдир. 2535 қути кўрт уруғининг ҳар қутисидан пландаги 52.6 килограмм ўрнига 53 килограммдан зиёд ҳосил олинди.

А. ХАЛИЛОВ.

ЁШЛАР МЕҲНАТИ ВА ИЛҲОМИ — БЕШ ЙИЛЛИККА

Республика комсомол ташкилоти активининг 21 майда бўлиб ўтган йиғилишида КПСС XXIV съезднинг якунлари ва Ўзбекистон комсомолининг вазифалари муҳокама қилинди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов доклад қилди.

Партия анжуманининг, съезд қабул қилган қарорларнинг тарихий аҳамиятини батафсил таърифлаб бергач, докладчи КПСС съезди ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялашда ва янги жамият қурилишида Ленин комсомоли қилаётган амалий ишларга юксак баҳо берганлигини таъкидлади.

ВЛКСМнинг йирик ва жанговар отрядларидан бири бўлган Ўзбекистон комсомоли республика экономикаси ва маданиятини юксалтиришда актив қатнашмоқда, партия ташкилотининг ишончли ёрдамчиси, унинг содиқ резерви бўлиб хизмат қилмоқда. Комсомолларнинг, барча йигит, қизларнинг бутун эътибори ва куч-ғайратини партия XXIV съезди қарорларини амалий равишда конкрет бажаришга қаратиш — Ўзбекистон комсомол ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир.

Ёшлар саноат ва қурилиш соҳасида кўп иш қилишлари керак. Комсомол комитетлари ҳар бир комсомол, ҳар бир ёш ишчи меҳнат унумдорлигини мунтазам равишда ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, хом ашё ва материалларни тежаш учун курашадиган бўлиши тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилишлари керак. Сирдарё ГРЭСи, Олмалиқ аммофос заводи, Самарқанд суперфосфат ва Навоий цемент заводлари, Андижон ип газлама ва Ангрен резина комбинатлари Андижон сув омбори. Туямўйин гидроузели сингари халқ хўжалигининг муҳим объектлари қурилишида ўзларига хос ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилиш ёшларнинг шарафли бурчи. Ҳар бир зарбдор комсомол қурилиши ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва маданият намуناси, чинакам тарбия мактаби, ёшларнинг жасорат мактаби бўлиб қолиши керак.

Республика комсомоли мўл пахта ҳосили учун курашда бундан буён ҳам жуда актив иштирок этиши керак. Қишлоқлардаги комсомол ташкилотлари комсомол-ёшлар бригадалари ва звеноларининг мусобақасини ривожлантиришлари ва рафбатлантиришлари механизатор кадрлар тайёрлаш тўғрисида, Қарши ва Мирзачўл даштларида, республиканинг бошқа районларида ирригация иншоотлари қуриш, янги ерларни ўзлаштириш ҳақида, жамоат чорвачилигини, қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини ривожлантириш ва юксалтириш тўғрисида кун сайин ғамхўрлик қилишлари лозим.

Партия съезди қарорларини муваффақиятли бажариш — ёшларнинг коммунистик дунёқарашини шакллантириш тўғрисида муттасил ғамхўрлик қилиш демакдир. комсомолларнинг, барча йигит-қизларнинг революцион назарияни, ижтимоий тараққиёт қонунларини қунт билан ўрганишларига эришиш демакдир. Йигит ва қизларни сиёсий ўқишга жалб этиш ишини давом эттириш, ёшларни ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялашни такомиллаштириш, уларнинг физкультура ҳаракатидаги иштирокини кенгайтириш зарур.

Комсомол олдига қўйилган янги вазифалар комсомол комитетлари билан бошланғич комсомол ташкилотларининг бутун ташкилотчилик ва сиёсий иш савияси янада оширилган талабларига муваффақиятли бажарилиши мумкин.

Докладчи ва музокарада сўзга чиққан нотиқлар КПСС XXIV съезднинг қарорлари — республикадаги барча комсомол ташкилотлари фаолиятининг жанговар программаси эканлигини таъкидлаб ўтдилар.

Йиғилишда Қизил байроқли Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони генерал-полковник С. Е. Белоножко, ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари С. Г. Арутюнян нутқ сўзладилар.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС XXIV съезди қарорларини қизғин маъқулладилар, бу қарорларни амалга оширишга доир конкрет тадбирларни белгилаб олдилар.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари И. Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолигига кандидат С. Р. Расулов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

Ўзбекистон шаҳар ва қишлоқларида сайловчиларнинг республика Олий Совети депутатлигига номзодлар билан учрашувлари бошланди.

240-Чўст сайлов округининг юзлаб меҳнаткашлари Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Назар Маткаримович Матчонов** билан учрашувга тўпланишди.

Номзоднинг ишончли вакили — Чўст пахта тозалаш заводининг директори Н. Қурбонов йиғилганларни Н. М. Матчоновнинг таржимаи ҳоли билан батафсил таништирди.

Учрашувда Чўст бадиий буюмлар фабрикасининг ишчиси А. Абдурахмонова, Карл Маркс номли колхоз раиси Х. Мадолимов шаҳардаги 5-мактаб директори Т. Кенжаева, Чўст пахта тозалаш заводининг ишчиси Г. Шарипов, «Биринчи май» колхозининг бригада бошлиғи Ш. Маҳкамов ва бошқалар сўзга чиқдилар. Нотиқлар район корхоналари, колхоз ва совхозлари коллективларининг КПСС XXIV съезди қарорларини муваффақиятли бажариш учун интилаётганликлари тўғрисида гапириб, депутатликка номзодга ўз наказларини беришди.

Н. М. Матчонов юксак ишончлари учун сайловчиларга самимий миннатдорчилик билдирди.

Бухоро областининг Қорақўл районидаги Киров номли колхозда 167-Охунбобоев сайлов округи сайловчиларининг республика Олий Совети депутатлигига номзод Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси **Нормахонмади Жўраевич Худойбердиев** билан учрашуви бўлиб ўтди.

Депутатликка номзоднинг ишончли вакили — Ильич номли ўрта мактаб директори Б. Рўзиев Н. Ж. Худойбердиевнинг ҳаётий йўли, унинг меҳнат ва жамоат фаолияти ҳақида гапириб берди ва барча сайловчиларни сайлов куни халқнинг муносиб вакиллари учун якдиллик билан овоз беришга даъват этди.

Йиғилишда сўзга чиққан «Коммунизм» колхозининг механизатори Раҳим Ҳамроев, Киров номли колхоз раиси Иқром Очилов, ўрта мактаб ўқитувчиси Жаҳонгул Жабборова ва бошқалар қишлоқ меҳнатчилари сайловни зўр меҳнат ва сиёсий жўшқинлик руҳида кутиб олаётганликлари ҳақида гапирди. Улар депутатликка номзодга бир қанча наказлар беришди.

Н. Ж. Худойбердиев ўз нутқида сайловчиларга самимий миннатдорчилик билдирди.

(ЎзТАГ).

ПАРТИЯНИНГ ЖАНГОВАР ЁРДАМЧИЛАРИ

СССР Журналистлар союзи правленисининг 20 майда бўлиб ўтган пленуми КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш масалаларига бағишланди. Союз правленисининг раиси «Правда» газетасининг бош редактори М. В. Зимянин КПСС XXIV съезднинг якунлари ва Журналистлар союзининг вазифалари тўғрисида доклад қилди.

Пленумда қабул қилинган қарорда айтилдики, совет журналистлари бундан буён ҳам жонажон партиянинг содиқ жанговар ёрдамчилари бўлиб қоладилар, партиянинг сиёсатини зўр ғайрат билан амалга ошираверадилар. Матбуот, радио ва телевидение ходимлари ўзларининг бутун куч ғайратларини, билим ва қобилиятларини КПСС XXIV съезднинг қарорларини амалга ошириш учун сарф қиладилар.

Пленумда СССР Журналистлар союзи лауреатларига 1970 йилги ишлари учун мукофотлар топширилди. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОНГА КЕЛИШИГА ДОИР

КАНАДА БОШ МИНИСТРИ ПЬЕР ЭЛЛИОТ ТРЮДО

Канада Бош министри Пьер Эллиот Трюдо Совет ҳукуматининг таклифига биноан 17 майда расмий визит билан Москвага келди.

П. Э. Трюдо 1919 йил 18 октябрда Монреалда туғилган. Маълумоти жиҳатидан юрист бўлиб, юридик фанлар доктори деган илмий даражага эга. Тахсилчи тамомлагандан кейин юристлик ва журналистика ишлари билан шуғулланган. Монреал университетида ҳуқуқ профессори бўлиб ишлаган.

1965 йилда либерал партиядан парламентга депутат бўлиб сайланди. 1967 йилда Канаданинг юстиция министри қилиб тайинланади.

1968 йилнинг апрелида П. Э. Трюдо либерал партия раҳбари қилиб сайланади ва Канада бош министри қилиб тайинланади.

П. Э. Трюдо бошчилигидаги ҳукумат таклиф қилган программада Канаданинг турли давлатлар билан, шу жумладан Совет Иттифоқи билан ўзаро манфаатли муносабатларни ривожлантириши кўзда тутилади.

Совет кишилари Канада бош министрининг Совет Иттифоқига келишини табриклайдилар ва бу визит СССР билан Канада ўртасида ҳар иккала мамлакат халқларининг ва ялпи тинчлик манфаатларини кўзлаб яхши қўшничилик муносабатларини янада мустаҳкамлашга хизмат қилади, деб умид билдирадилар.

КАНАДА БОШ МИНИСТРИ МОСКВАДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

Канада Бош министри Пьер Эллиот Трюдо Совет Иттифоқи бўйлаб сафар қилиш учун 20 майда Москвадан жўнаб кетди. Ҳурматли меҳмон Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан Совет Иттифоқига келган эди. У ватанига жўнаб кетиш олдидан Киев, Тошкент, Самарқанд, Норильск, Мурманск ва Ленинград шаҳарларида бўлади.

Канада бош министри Пьер Эллиот Трюдо ва унинг ҳамроҳлари шу куниёқ Совет Украинасининг пойтахти Киев шаҳрига келишди.

(ТАСС).

ТУРМУШ МАДАНИЯТИ МАСАЛАЛАРИ

ШАРАФЛИ БУРЧИМИЗ

— Партия ҳар бир халқнинг прогрессив традицияларини қўллаб-қувватлаб, улардан барча совет кишиларини баҳраманд қилиб, коммунизм қурувчиларнинг янги, барча миллатлар учун ягона бўлган революцион традицияларини бутун чоралар билан ривожлантириб боради.

КПСС Программасида олдинга сурилган бу актуал масала идеология соҳасидаги ишимизнинг таркибий қисми сифатида алоҳида эътиборга сазовордир. КПСС XXIV съезди қарорларида таъкидланганидек, янги кишини камол топтириш партиянинг коммунистик қурилишдаги энг асосий вазифаларидан бири ҳисобланади. Меҳнаткашлар оммасини революцион традициялар, инсониятнинг асрлар давомида яратган энг илғор анъаналари, янгидан қуртак отаётган яхши урф-одатлар руҳида тарбиялаш масаласига бағишланган тадбирларни изчиллик билан амалга оширмоқдалар.

Хоразм области, Қорақалпоғистон АССР ва Туркманистон ССРнинг Тошовуз области меҳнаткашлари ўртасидаги ўзаро мусобақа дўстлик анъанасига айланди. Қардош халқларнинг маданий алоқалари тинмай мустаҳкамланяпти. Дўстлар диёрида маданият кунлари ўтказиш, санъаткорларнинг ўзаро гастроллари, ёшларнинг учрашувлари яхши одат бўлиб қолди.

Улуғ кунлар, тарихий айёмлар билан бирга, Уроқ ва Болга байрами, Пахта байрами, ҳар хил касб эгалари нишонлайдиган шодиёна кунлар ҳаётимизга кириб келди. Кейинги йилларда Хоразмда «Ильичга рапорт», Маҳалла куни, Наврўз байрами, «Гоҳ соз, гоҳ суҳбат», «Гуллар байрами», «Бир пиёла чой», «Сумалак оқшоми» каби кўнгил очадиган, маданий ҳордиқ чиқарадиган одат ва маросимлар қарор топди. Айниқса, табиат бойликлари байрами ва қовун сайили шоду-ҳуррамлик билан ўтказилди. Ашула байрами, мақом кечаси, мушоира айтишув эстетик тарбия воситаси сифатида ижобий роль ўйнамоқда.

Ёш авлодни меҳнат ва жанговар традициялар руҳида тарбиялашда «Уч авлод учрашуви» деб ном олган самимий суҳбатлар, гурунглар диққатга сазовордир. Революция ветеранлари, Улуғ Ватан уруши қатнашчиларининг мароқли ҳикоялари ёшларни шубҳасиз қизиқтиради, уларда ватанпарварлик, интернационализм, дўстлик, меҳнатсеварлик, мардлик туйғуларини уйғотади.

Ватан учун жонларини фидо қилган, меҳнатда довруғ қозонган кишилар хотирасини абадийлаштириш борасидаги ишлар инсон қадр-қимматини улуғлаш рамзидир. Қатор мактаблар, кўчалар ва жамоат жойлари меҳнатда шуҳрат қозонган кишилар ва Ватан уруши қаҳрамонларининг номлари билан аталди. Янгиариқ районидаги Охунбобоев номли, Киров номли, Ҳазорасп районидаги Ленин номли, Гурлан районидаги «Правда», Ленин номли, Қўшкўпир районидаги Карл Маркс номли, «Тошкент» колхозларида ўрнатилган ёдгорликларда Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган жангчиларнинг ёркин хотиралари абадийлаштирилди.

Халқимизнинг ажойиб анъаналаридан бири — ҳашардир. Уй-жой қуришда, канал ва ариқлар қазишда, йўллар бунёд этишда, экиш ва ҳосилни ўрибйиғиб олишда ва бошқа ишларда ўзаро ёрдамлашиш, бирлашиб ишлаш, бир-бирини қўллаб-қувватлаш ҳашарнинг асосий мақсади бўлиб, бу одат бизнинг давримизда кенг ривож олди. Мактаблар, клублар, равон йўллар, боғлар барпо этишда, дарахт кўчатлари ўтқазишда, ободончилик ишларида умумхалқ ҳашаридан самарали фойдаланилмоқда. Коммунистик шанбаликлар эса халқ ҳашари билан уйғунлашиб кетди. Бир вақтлар Хоразмда темирйўл қурилишида ва Тошқоқ каналини қазишда халқ ҳашаридан фойдаланилган бўлса, эндиликда Туямўйин гидроузели ва беш йилликнинг қатор йирик объектларини барпо этишга, қўриқ ерларни ўзлаштиришга ёшлар қалб амри билан отланмоқдалар. Пахта йиғим-терими даврида Урганч ва Хива шаҳарларидаги, район марказларидаги минг-минглаб кишилар пахтакорларга ёрдам бериш учун қишлоққа йўл оладилар.

Инсон қадрини улуғлашга, меҳнатни шарафлашга қаратилган кўпгина яхши традициялар шаклланмоқда ва ривожланмоқда. Ишчилар синфи сафига, колхоз аъзолигига тантанали қабул қилиш, паспорт ва меҳнат дафтарчасини топшириш, корхона, колхоз, мактаб ва ўқув юртларида юбилейларини, кишиларнинг ёш ва меҳнат фаолияти йилликларини нишонлаш, пенсияга узатиш, ҳарбий хизматга кузатиш каби маросимлар аста-секин одат тусига кираяпти. Ҳукумат мукофотларини, фахрли унвон ва ёрликларни тантанали топириш, мукофотланганларни муборакбод қилиш меҳнатга муҳаббат уйғотадиган воситалардан бири сифатида муҳим аҳамиятга эгадир. Бизда Зариф Ҳудойберганов, Солай Раҳимов каби атоқли пахта усталарининг, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчилар, врачлар, маданият ходимлари ва бошқа касб эгаларининг эллик ва олтмиш йиллик юбилейлари жамоатчилик томонидан нишонланди.

Қутлуғ айёмларни эслатиб турадиган, келажакка ёдгорлик бўлиб қоладиган обидалар яратиш анъанаси туғилиб, бу борада дастлабки ишлар қилинди. Улуғ Ленининг 100 йиллик юбилейига совга тарзида қурилган жамоат бинолари ва уй-жойларда доҳий симоси акс эттирилди. Янгиариқ районида хушманзара жойга ўтқазилган 100 туп қайрағоч шаклида Ильич номи ифода топди. Урганч районидаги Карл Маркс номли колхозда КПСС XXIV съезди номли янги боғ яратилди. Гурлан районидаги «Коммунизм», Қўшкўпир районидаги Охунбобоев номли колхозларда дўстлик боғлари барпо қилинди. Фарзанд дунёга келганида, никоҳ тўйи кунида мевали дарахт кўчати ўтқазиш одати ҳам турмушда барқарор бўляпти. Буни қўллаб-қувватласа арзийди.

Янги маросимлар орасида фарзанд туғилишини, мактабга биринчи қадам қўйишини, паспорт олишини, балоғатга етишини, йигит ва қизнинг меҳнат фаолияти бошланишини нишонлаш каби одатлар диққатга сазовордир. Никоҳ тўйларини янгича ўтказиш турмушимизга ярашиб тушди. Бундай тўйлар файзли, хушчақчақ ва мазмундор ўтмоқда. Боғот районидаги Нариманов номли колхозда янги оила қуриш тўйлари никоҳ саройида ўтказилаётир. Саройда жамоатчилик кенгаши тўйбошилик қилади. Колхоз ансамбли созанда ва хонандалари қувончли маросимга завқ-шавқ қўшадилар. Ҳозир қишлоқларда «Бахт уйи» деган даргоҳ вужудга келиб, никоҳ шу ерда қайд қилинади.

Коллектив бўлиб дам олиш, концерт ва кинофильмларни томоша қилиш, дам олиш кунларида Амударё бўйларига, ўрмон ва кўл соҳилларига чиқиш, саёҳатлар уюштириш каби тадбирлар ҳам одатга айланмоқда. Урганчдаги «Қизил Октябрь» ёғ заводида бу ишлар намунали йўлга қўйилган. Кишиларни коллективизм, ўртоқлик ва аҳиллик руҳида тарбиялашга ёрдам берадиган урф-одатларни ҳар тарафлама қувватлаш, кенг ёйиш зарур.

Шу факт диққатга сазоворки, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, бутун жамоатчилик янги анъаналарни турмушга сингдиришда ташаббус, ташкилотчилик кўрсатмоқдалар. Область маданият бошқармасининг бу соҳадаги фаолияти область партия комитети бюро мажлисида муҳокама этилди. Интернационал тарбияга, илмий-атеистик пропагандага, янги традицияларга оид масалалар партия йиғилишларида кўрилди. Семинар-кўриклар ўтказилди. Маҳаллий Советларнинг сессияси ва ижроия комитет мажлисларида турмуш маданиятини юксалтириш, янги анъаналарни ривожлантириш масаласи бир неча бор қараб чиқилди. Бошланғич партия ташкилотлари, қишлоқ Советлари қошида тузилган жамоатчилик кенгашлари, коммунистлар, комсомоллар, депутатлар ва пенсионерлар янги урф-одатлар ва маросимларга бошчилик қилишяпти.

КПСС XXIV съезди қарорларида ўтмишнинг қишилар онгидаги сарқитларига қарши кураш олиб бориш идеология соҳасидаги асосий вазифалардан бири эканлиги алоҳида уқтириб ўтилган. Буржуа идеологиясига хос бўлган хусусий мулкчилик, текинхўрлик, ичкиликбозлик, юлғичлик каби жирканч одатларга, диний сарқитларга қарши кураш ғоявий-назариявий қуролимиз, кишиларни коммунистик ахлоқ, олижаноб фазилатлар руҳида тарбиялаш учун тинмай сабот билан иш олиб боришимиз лозим. Бу соҳада изчиллик, ҳужжатбозлик, ғайрат ва ташаббус кўрсатиш талаб этилади. Биз идеология фронти ходимлари эътиборини ана шунга қаратмоқдамиз.

Янги анъаналарни турмушимизга чуқур сингдириш ва уни янги кишини тарбиялашда муҳим воситага айлантириш, коммунистчасига ишлаш, ўқиш ва яшаш учун ҳаракат қилиш, коммунизм қурувчисининг ахлоқ нормалари ҳаётимиз қонуни бўлиб қолишига эришиш — идеология ишидаги муҳим вазифамиз, шарафли бурчимиздир.

Р. ЖУМАНИЕВ,
Ўзбекистон КП Хоразм область комитетининг секретари.

13 ИЮНЬ — ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРГА САЙЛОВЛАР КУНИ

Суратда: Тошкент шаҳридаги 16-сайлов участкаси агитпунктининг ишчан агитаторларидан (чапдан ўнгга) А. Эгамбердиев, М. Рўзиева, Л. Симакова ўртоқлар сайловчилар ўртасида суҳбат ўтказишга тайёрланмоқдалар. И. Глауберзон фотоси.

АГИТПУНКТ ЧИРОҚЛАРИ

МЕҲНАТКАШЛАР ХИЗМАТИДА

Андижон районидаги Куйбишев номли колхоз территориясидаги 52-мактабда агитпункт ташкил этилган. Бу ердаги ўқитувчилар ва колхоз зиёлиларидан иборат агитаторлар сайловчиларга хизмат кўрсатишни, уларнинг турли саволларига жавоб беришни, колхозчилар ўртасида тушунтириш ишлари олиб боришни ўзларининг шарафли бурчлари деб биладилар. Агитпунктга уюшган 30 агитатор дала шийпонларида, хонадонларда «Депутатларнинг сайловчилар олдидаги бурчлари», «КПСС XXIV съезди ва халқ фаровонлигини ошириш программаси» каби темаларда суҳбат ўтказмоқдалар.

Агитпункт мудири Турсунбой Эргашев агитаторлардан Абдулажон Ўринов, Ҳомиджон Фозилов, Зумрадхон Мамажонова, Одинахон Солиевалар қизиқарли суҳбатлар ўтказишда бошқа агитаторларга намуна бўлаётганликларини таъкидлади.

Агитпункт — Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларга сайлов олди агитация-пропаганда ишларини ҳар қачонгидан ҳам кучайтириб юборди.

У. ХОЛИҚОВ.

ҚИЗИҚАРЛИ СУҲБАТЛАР

НУКУС («Совет Ўзбекистони» мухбири). Ўзбекистон ССР, Қорақалпоғистон АССР ва маҳаллий Советларга сайловлар куни тобора яқинлашмоқда.

Шу кунларда шаҳар ва районларда, завод ва фабрикаларда колхоз, совхозларда, ферма ва яйловларда, маданий-оқартув муассасаларида 517 сиёсий докладчи, партия ходимларидан 642 штатсиз лектор, 1839 сиёсий ахборотчи, 7863 агитатор сайловчилар орасида оммавий-сиёсий тушунтириш ишлари олиб бормоқдалар.

Улар КПСС XXIV съезди қарорлари ва Директивалари бўйича циклли лекциялар, докладлар, савол-жавоб кечалари ўтказмоқдалар.

Айниқса Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Қорақалпоғистон филиали, илмий тадқиқот институтлари, Т. Г. Шевченко номидаги Қорақалпоғистон давлат педагогика институти олимлари бу ишда актив қатнашмоқдалар. Яқинда уларнинг катта бир группаси сайловчилар ўртасида бўлиб, КПСС XXIV съезди қарорлари юзасидан қизиқарли суҳбатлар, докладлар ўтказдилар. Фалсафа фанлари кандидатлари Ж. Бозорбоев, М. Ёқубов, иқтисод фанлари кандидатлари Х. Бобожонов, Е. Избосканов, М. Оролбоев, филология фанлари кандидати К. Абдумуродов ва бошқа ўртоқларнинг Тўрткўл, Беруний, Амударё, Хўжайли, Чимбой районлари хўжаликларида ўтказган лекция ва суҳбатлари сайловчиларда яхши таассурот қолдирди.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

ИШЧАН АГИТАТОРЛАР

Пойтахтимизнинг Октябрь район Бирлик массивидаги янги мактаб биносига жойлашган агитпунктда сайлов олди тайёргарлик ишлари кун сайин авж олмоқда. Агитаторлар сайловчилар ҳузурида тез-тез бўлиб, совет сайлов системаси тўғрисида, КПСС XXIV съезди материаллари қақида лекция ва суҳбатлар ўтказмоқдалар. Бу ишда коммунист агитаторлардан М. Азизова, М. Алимова, М. Ирҳоҳимов ва комсомол аъзоларидан Ҳ. Самиқова, Ш. Раҳмонова, Н. Азимов ўртоқлар бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Т. РАҲИМОВ.

САЙЛОВЧИЛАР ОРАСИДА

Термиз шаҳридаги қурилиш техникуми клуби биносига жойлашган 3-сайлов участкасига қарашли агитпункт сайловчилар билан ҳамиша гавжум. Бу ерда сайловчиларнинг маданий ҳордиқ чиқаришлари учун барча қулайликлар яратилган.

Агитпунктга 20 агитатор биркитилган. Улар Октябрь, Киров, Гагарин кўчаларидаги хонадонларда бўлиб, «Совет сайлов системаси — дунёда энг демократик сайлов системаси», «Ҳозирги халқаро аҳвол» мавзуларида лекция ва суҳбатлар ўтказмоқдалар. Бу ишда агитаторлардан Р. Худойқулов, Ж. Қодиров, М. Эшқобилов ўртоқлар бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Қ. АБДУЖАЛИЛОВ.

КУН ТАРТИБИДА ФИЗКУЛЬТУРА ВА СПОРТ

Фарғона область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Унда КПСС XXIV съезди қарорлари асосида областда физкультура-спорт ишининг аҳволи ва уни яхшилаш чоралари тўғрисида область партия комитетининг биринчи секретари Ф. Ш. Шамсиддиновнинг доклади тингланди ва муҳокама қилинди.

ТОШКЕНТ ЭЛЕКТРИЧКАСИ

Тошкентдан Янгийўлга бориладиган темир йўлда контакт симлари тортила бошлади. Шу йилнинг ўзидаёқ бу йўлда электр поезди қатнайдиган бўлади. Қурилишнинг биринчи навбатида Чорвоқ — Тошкент — Янгийўл — Сирдарё участкасини электрлаштириш кўзда тутилмоқда.

Электричка поездларнинг ҳаракат вақтини икки баравардан зиёд қисқартиради. Республика пойтахтининг аҳолиси катта қулайликлар олади. Тошкентликлар Чорвоқ денгизигача ёки Сирдарё соҳилигача атиги бир соат ичида борадиган бўладилар.

Электр темир йўл қурилишининг иккинчи навбати Тошкент билан Ангрен — Олмалиқ саноати районини туташтиради. Келгусида Когонгача бориладиган йўл электрлаштирилади. Электричка ҳаракат тезлигининг ортиши ва вагонлар оборотининг тезлашиши ҳисобига Тошкент — Когон йўл участкасининг ишини анча енгилаштиради (ЎзТАГ).

Республикамиз шаҳар ва қишлоқларининг қиёфаси тез ўзгармоқда. Яқиндагина бўш ётган ерларда янги кўп қаватли иморатлар қад кўтараётир. Бухоро шаҳрида янги почта-телеграф биноси қад кўтарди. (Ўнгдаги сурат). Темир-бетон конструкциялар ва ойнадан тайёрланган бу бино шаҳарнинг ҳуснига ҳусн қўшди. Чапдаги суратда эса Қарши шаҳрида бунёд этилган кўп қаватли уй-жой бинолари тасвирланган.

А. Тўраев фотолари.

ҚАРШИ ЧЎЛИ — ХАЗИНА

Қарши чўлини ўзлаштириш, асрлар бўйи қақраб ётган даштга сув чиқариб, деҳқончиликни ривожлантириш, эл-юрт фаровонлиги йўлида хизмат қилдириш ишлари кенг кўламда олиб борилаётир. «Каршистрой» бошқармасининг 11 минг кишилик чўлқуварлар коллективи йилнинг барча фаслларида табиат инжиқликларига қарамай, жасорат билан меҳнат қиляптилар.

Қарши даштида бир миллион гектардан кўпроқ серҳосил ерлар ястаниб ётипти. Чўлдаги майдонларда юз йиллар мобайнида чорва моллари боқиб келингани туфайли ҳам турли органик моддаларга бой, ерларнинг физик хоссалари деҳқончилик экинлари учун жуда боп. Даштда ҳар йили 210-220 кун иссиқ бўлиб туради, йиллик ҳарорат 4700-5300 даражага етади. Демак, ҳарорат республикамизнинг барча деҳқончилик районларидан бирмунча юқори.

Ўтмишда Қарши даштини ўзлаштириш ва сув чиқаришга уриниб кўрилган бўлса-да, бу ҳаракатлар натижасиз тугаган. Фақат Улуғ Октябрь революциясидан сўнг Қашқадарё воҳасининг ер ва сув ресурслари кенг ўрганилди. 1928 йили инженер Виноградов раҳбарлигида бу ерларни суғоришнинг дастлабки планлари ишлаб чиқилган эди. Ниҳоят, Қарши даштига сув чиқариш масаласи 1963 йилга келиб амалга оширила бошланди. Ўша йили даштни ўзлаштириш учун дастлабки қадамлар ташланди. «Каршистрой» бошқармаси ташкил этилди.

Шу кунларда Қарши чўлида меҳнат симфонияси баралла жаранглямоқда. Даштни ўзлаштириш борасида «Каршистрой» бошқармаси ташкил этилгандан буён 216 миллион сўмлик капитал маблағлар ўзлаштирилди. 276 минг квадрат метр уй-жой, 335 километр автомобиль йўллари, 32 километр темирйўл, 479 километр юқори кучланишли электр қувватини етказиб берадиган электр тармоқлари, 254 километр водопровод линиялари 336 километрдан зиёд коллекторлар қурилиб ишга туширилди.

Амударёдан чўлга об-ҳаёт етказиб берадиган 196 километрга чўзилган магистрал канал қурилиши жадал давом эттирилмоқда. Бу канал Толимаржон сув омборигача секундига 200 куб метрдан зиёд сувни етказиб бериш қувватига эга бўлади. Каналнинг анэ шу машина қисмида умумий қуввати 450 минг киловаттга мўлжалланган 6 та насос станциялари барпо этилаётир. Ҳар бир насос станциясида 6 тадан кудратли насослар ўрнатилади. Бу насос станцияларининг қуввати тўртта Фарҳод ГЭСига ўхшаган гидроэлектростанциянинг қувватига тенг бўлади. Бу насос станциялари Амударё сувини 132 метр баландликка кўтариб қарийб бир миллион куб метр сувни сийнасига сиғдира оладиган Толимаржон сув омборига қуяди. Бу сув омборидан магистраль канал бўйлаб чўлга ҳар секундда 350 куб метр об-ҳаёт оқизилади.

Энг асосий ишлардан ҳисобланган насос станциялари ва магистраль канал қурилиши бир зум ҳам тўхтамаётир. Иш икки, айрим участкаларда уч сменада ташкил этилмоқда. Турли замонавий механизмлар, электр қуввати билан ишлайдиган кудратли экскаваторлар, бульдозерлар юксак унум билан ишлаётир.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1970 йил 25 июнда қабул қилган «Ўзбекистон ССРнинг Қарши чўлидаги ерларни суғориш ва ўзлаштириш ишларини жадаллаштириш тўғрисида»ги қарори чўлқуварларни янги зафарлар сари руҳлантириб юборди. Бу қарорга мувофиқ 1980 йилга бориб Қарши чўлида 300 минг гектар янги ер ўзлаштирилиши, шу жумладан янги беш йиллиқда — 1971—1975 йилларда 85 минг гектар ерни ўзлаштириб, деҳқончиликни ривожлантириш ва 1975 йилга келиб, 100 минг тонна пахта етиштириш, 1980 йилда эса 400 минг тонна пахта етказиб бериш лозим.

«Каршистрой» бошқармасининг кўпминг кишилик қурувчилари коллективи партия ва ҳукуматимиз томонидан қўйилган бу улкан ва шарафли вазифаларни бажариш учун барча куч ва имкониятларни сафарбар этмоқдалар. КПСС XXIV съезди Директиваларида уқтириб ўтилганидек, янги беш йиллиқда Қарши чўлида пахтачиликнинг янги райони ривож топади. 85 минг гектардан зиёдроқ ерда деҳқончилик қилинади ва шу беш йиллигининг охирига бориб она-Ватан қарши даштида етиштирилган 100 минг тонна қимматбаҳо ингичка толали пахтани қабул қилиб олади.

Бунинг учун магистраль канал ва насос станциялари қурилиши тўла тугалланади. Шу йилнинг ўзида насос станциялари синовдан ўтказилади. Ҳозир «Уралгидромаш» заводи инженер-техниклари томонидан Қарши чўли учун тайёрланган кудратли ва ноёб насослар канал трассасига келтирилмоқда монтаж қилинмоқда. 1971—1975 йиллар ичида 596 минг куб метр тупроқ ишлари, 1 миллион 400 минг куб метр бетон ва темир бетон ишлари, 212 километр хўжаликлараро сув тармоқлари, 2956 километр ички сув йўллари, 232 километрдан зиёд хўжаликлараро дренаж-коллекторлар, 3103 километр ички коллектор ва дренажлар, 4056 километрдан ортиқ ички ёпиқ дренажлар, 934 километр узунликда автомобиль йўллари, 463 километр электр узатувчи линиялар, 8 та йирик подстанциялар, 248 километр алока линиялари, 230 километр газ йўллари, 276 минг квадрат метр уй-жойлар қурилиб фойдаланишга топширилади. Ерларнинг шўрланиб ва зах чиқиб кетмаслиги учун ирригаторлар ҳозирданоқ барча тадбирларни амалга оширмоқдалар. Чўлдан ўзлаштириладиган ҳар гектар ер учун 500 метр ёпиқ дренаж қувурлар ётқизилади. Ҳозирнинг ўзидаёқ юзлаб километр магистраль коллекторлар ишга туширилди.

Ҳозирги кунда бир неча бўлажак янги совхозлар ва район марказлари қурилиши олиб борилаётир. 9 ва 11 совхозларнинг қурилиши давом эттирилмоқда. 1975 йилгача 15 та янги совхоз маркази қад ростлайди. Ҳар бир совхозда 20 минг квадрат метр уй-жой, маданий-маиший бинолар қурилади. Бу совхозларнинг марказида меҳнаткашларга худди шаҳарлардагидек, коммунал ва маиший қулайликлар вужудга келтирилади. Совхозлар марказида шифохона, аптека, маданият саройи, клуб ва бошқа маданий-маиший муассасалар ишга туширилади.

Чўлда қуриладиган совхозларнинг деҳқонлари учун 60 процент уй-жойлар қишлоқ меҳнаткашларининг талаб ва эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда, қўшимча бинолари — молхонаси, омборхонаси ва ҳар бир онлага 3 сотих томорқаси бўлган уйлар қурилади. 40 процент уй-жойлар эса кўп қаватли қилиб тикланади.

Чўлқуварлар 1973 йил баҳорида чўлга сув бошлаб келишни мўлжаллаб турибдилар. 11 минг кишилик қурувчилар армияси канал қурилиши, насос станцияларини монтаж қилишни тугаллаш, ерларни экишга мослаш, совхоз посёлкаларини қуриш каби барча ишларни бир текис ва мукаммал олиб бормоқдалар. Улар қўлига бериб, чўлни тезроқ коммунизм хизматига бўйсундириш ҳисси билан яшамоқдалар. Бетон заводининг оператори Салом Тоҳиров, 2-қурилиш-монтаж бошқармасининг бош инженери Санжар Ҳамзаев, электр монтажчи Юрий Сосаев, дурадгор Бобомурод Бобоқулов, бульдозерчилардан Бозор Қудратов, Қаҳрамон Каримов, экскаваторчи Виктор Петиндев, Александр Бабийчук, механизаторлар бригадири Қулсоат Абдуллаев, Ҳамро Ҳаваратқулов, Ораз Муртазоев каби чўлқуварлар барчага намуна кўрсатиб, тер тўкяптилар.

Қарши чўлига ҳужум бошлангандан буён 216 миллион сўмлик капитал маблағлар ўзлаштирилган бўлса, 1971—1975 йиллар ичида эса 630 миллион сўмлик ишлар бажарилиши лозим. Демак, «Каршистрой» бошқармаси коллективи ҳар йили 125 миллион сўмлик иш бажариши лозим. Бунинг учун реал имкониятлар бор. Бошқарманинг ишлаб чиқариш базаси бир неча баравларга кенгайтирилаётир. Қаршида ремонт-механика заводи ишга туширилди. Ҳар йили жуда катта ҳажмдаги темир-бетон конструкцияларини чўлдаги қурилишларга етказиб берадиган темир-бетон буюмлар комбинати ишга туширилади. Нишонда саноат базаси қурилмоқда, Шаҳрисабзда йирик шағал-саралаш заводи қурилиши ниҳоясига етай деб қолди. Бу корхоналар чўлдаги қурилиш иншоотларини ўз вақтида фойдаланишга топириш учун катта имкон беради.

1980 йилгача, Қарши чўлида 300 минг гектар ерга сув чиқариш борасида амалга ошириладиган ишлар қиммати бир миллиард 137 миллион сўм қилиб белгиланган. Мутахассисларнинг ҳисобларига қараганда Қарши чўлида бир гектар ерни ўзлаштириш учун 5100 сўм сарфланади. Қарши чўлини ўзлаштириш сарфланган барча харажатлар 7-8 йил ичида тўла қопланади.

Кейинчалик Қарши чўлида суғориладиган майдонлар 1 миллион гектарга етади. Ватанимиз пахта хирмонига ҳар йили 1 миллион 300 мингдан ортиқ қўшимча қимматбаҳо хом ашё тўкилади. Бундан ташқари, кўплаб бошқа деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштирилади. Ўнлаб пахта тозалаш, ёғ-экстракция заводлари ва бошқа корхоналар ишга туширилади, чўл мамлакатимизнинг чинакам хазинасига айланади, асосий пахта базаси бўлиб қолади.

Шундай қилиб, Қарши чўли тўла ўзлаштирилгандан сўнг ҳозир Фарғона водийсида қанча пахта ҳосили етиштирилаётган бўлса, шунча миқдорда ингичка толали қиммматбаҳо пахта етказиб бериш имкониятига эга бўлади.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

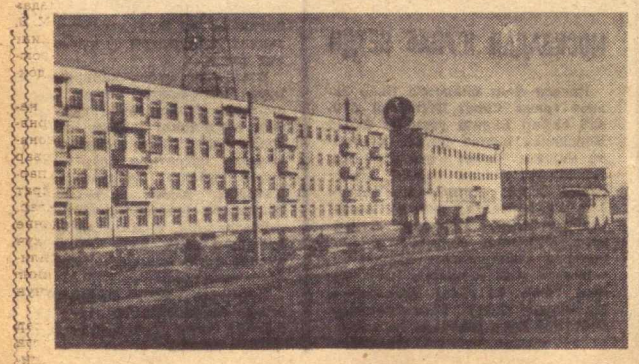

БОҒБОНЛАРНИНГ МУҲИМ ИШИ

Бу йилги шароитда боғлардан ва токзорлардан юқори ҳосил етиштириш ишида анча қийинчиликларга дуч келинди. Бир қатор районларда баҳорда об-ҳаво ҳар йилгидан бирмунча салқин келди, намгарчилик эса кўпроқ бўлди. Бунинг устига намгарчилик боғларда мевали дарахтлар айни гуллаган пайтга тўғри келди.

Шунингдек, мавжуд қийинчиликлардан ташқари, республикамизнинг кўпгина жойларида боғлар ва токзорларни озуқага тўйдириш, ишлов бериш, зараркунандалар ва касалликларга қарши курашиш, токзорларда эса токларни ишкомларга кўтариш ишлари ҳам айтарли яхши йўлга қўйилмади. Тоғ ва тоғ этаклари районларининг айримларида ерда нам тўплаш ва сақлаш ишлари етарли амалга оширилмади.

Бу йил узумнинг винобоп ва хўраки навларидан, беҳи, анор, анжир ва бошқа мевалардан мўл ҳосил олиш имкони бор. Ҳозир ҳар бир хўжаликда ва ҳар бир боғдорчилик бригадасида ҳосилдорликни кўтариш ва мевали дарахтларнинг ривожланишини таъминлаш юзасидан конкрет ва зарур чора-тадбирлар белгилаб олиш керак.

Боғлар ва токзорларни ўғитлаш ҳосилни оширишнинг муҳим гаровидир. Мевазор боғларнинг ҳар гектарига 120 килограммдан азот, 60 килограммдан фосфор, 15—30 килограммгача калий, 10—20 тоннагача маҳаллий ўғит солиш мақсадга мувофиқдир. Минерал ўғитларни органик ўғитлар билан қўшиб солиш маъқулдир. Кўрсатиб ўтилган ўғитларнинг асосий қисмини бир ёки икки озиқлантириш пайтида бериш керак. Боғларга ишлов бериш июль ойидан кечиктирилмай тугалланганда яхши натижаларга эришилади. Данакли мева дарахтларини қўшимча ишлаш, яъни қўшимча ўғит бериб, бостириб суғориш керак бўлади. Шундай қилинганда, мевали дарахтлар яхши ривожланади, ҳосили ортади ва меваси тўла бўлади. Айниқса тошлоқ ерлардаги боғлар бу хил агротехник тадбирлар асосида ишланганида юксак натижаларга эришиш мумкин бўлади.

Агар ҳосилга кирган токзорларга баҳорда ўғит солинмаган бўлса, ҳозир уларни дарҳол ўғитлаш лозим. Ҳар гектар токзорга 120 килограммдан азот, 90 килограммдан фосфор ва 30 килограммдан калий солиш мақсадга мувофиқдир. Янги барпо қилинган токзорларга эса шу миқдорнинг ярми ишлатилса бўлади. Токзорларни озиқлантириш узум ҳосилини кўтаришнинг муҳим омилидир. Лалми ерлардаги токзорларнинг ҳар гектарига эса 60 килограммдан азот, 60 килограммдан фосфор, 15 килограммдан калий ва шунингдек, 3 тоннадан маҳаллий ўғит солиш лозим бўлади.

Боғлар ва токзорларнинг ҳосилдорлигини оширишда ерларни ишлаш ҳам ҳал қилувчи омиллардан биридир. Агар кузда боғлар ораси шудгор қилинмаган бўлса, уларни албатта 25—30 сантиметр чуқурликда, тошлоқ ерларни янада чуқурроқ ҳайдаш лозим бўлади. Шўр босган ерларни эса 20—25 сантиметр чуқурликда ҳайдаб, сўнг чезиллаш ёки дискада бороналаш лозим. Тоғли ва лалми ерларда мевазорларга ишлов бериш ишига айниқса алоҳида диққат қилиш керак.

Бегона ўтларга қарши курашда гербицидларни қўллаш яхши самара беради. Симазин ва хлоразин каби таъсирчан моддалар айниқса самарали гербицидлар ҳисобланади. Фақат уларни 4-8 килограмм миқдорида ишлатиш лозим. Гербицидлар нами сақланган ерларга бегона ўтлар униб чиққанга қадар гектар бошига 6 минг литрдан эритма ҳолида солинади.

Ҳосилга кирган токзорларда олиб бориладиган муҳим ишлар қаторига буташ, искана пайвандлаш, чилпиш, хомток қилиш, чеканка ишлари ҳам киради. Бу ишларнинг тўғри амалга оширилиши новдалар нормал етилишининг, мевалар етарли тўлишишининг, янги йил ҳосилига замин яратишнинг муҳим шартлари ҳисобланади. Биринчи буташ дарахтлар гуллаш пайтига қадар ўтказилади. Иккинчиси эса гуллашдан кейин ва ҳосил туккан пайтда ўтказилади. Буташ пайтида фақат мевали дарахт туп-ларининг ривожланиши ҳамда келгуси мўл ҳосил учун зарур бўлган новдаларигина қолдирилади. Мева соладиган шоҳларни кўпайтириш учун мевали дарахт новдаларининг юқори қисмларигина чилпиб ташланади. Чилпиш учун энг қулай пайт дарахтларнинг гуллаш давридир. Токларни хомток қилишда эса хомток қилинган шохлар ё қисқартирилади ёки узун ҳолида қолдирилади. Токзорлар кўкламги совуқда қолган районларда эса тупларни қайта тиклаш, хомток қилинган новдаларни ҳосилга киритишга боғлиқ чора ва тадбирларни кўриш керак бўлади. Чеканка эса мевали дарахт тупларининг ўсиш кучлари ва шароитлари ҳисобга олинган ҳолда ўтказилади.

Ҳосилдорликни кўтариш, узум бошларининг оғирлигини ошириш учун токларнинг уруғсиз навларини гиббереллин билан ишлаш энг яхши тадбир ҳисобланади. Гиббереллин эритмасининг яхши концентрациясини бир литр сувга 100 миллиграмм, яъни 10 литр сувга 1 грамм гиббереллин аралаштириб тайёрлангандагина ҳосил қилиш мумкин. Боғларнинг ҳар бир гектарига 30 грамм гиббереллин сарфлаш мақсадга мувофиқдир. Боғда ишлатишга эритма тайёрлаш учун гиббереллин зарраси бир оз миқдордаги этил спиртига қўшиб эритилади. Шундан сўнг устига сув қўйилади.

Гулларни ишлаш дарахтлар айни қийғос гуллаган пайтда эрталаб ёки кечқурун амалга оширилиши керак. Гиббереллин билан иккинчи марта пуркаш фақат дарахтларни гуллаш давридан кейин ўтказилиши мумкин. Токзорларни гиббереллин билан пуркашни тўғри амалга ошириш данаксиз узум навларининг ҳосилдорлигини гектар бошига 30—40 центнерга кўпайтиради.

Ток навларининг кўпгина қисмида мевасиз гул чангларига эга бўлган оналик типга мансуб гуллар бўлади. Ҳосилдорликни кўтариш учун уларни пуховка ёрдамида сунъий чанглаш самарали йўл ҳисобланади. Сунъий чанглаш дарахтлар қийғос гуллаган даврда ҳаво иссиқ ва очиқ пайти ўтказилади. Винобоп узум тупларини эса силкитиб чанглаш ҳам мумкин. Шунингдек, токзорларни вертолётлар ёрдамида қўшимча чанглаш ҳам катта самаралар беради.

Бу йилги шароитда мевали дарахтларнинг касалликлари ва зараркунандаларига қарши кураш олиб бориш алоҳида аҳамиятга эгадир. Олма дарахтларининг энг хавфли зараркунандаси мевани ейдиган капалакдир, данакли мевалар учун эса сепкилли ва жингалак қуртлар, ноклар учун — медяница, узумлар учун оидиум ва антракнос каби ҳашоратлар айниқса зарарли ҳисобланади. Касалликлар ва зараркунандаларга қарши кураш юксак агротехника талаблари асосида амалга оширилгандагина самарали бўлишини назарда тутиш керак.

Тайёрлов ташкилотларнинг олдида ҳам бу йил муҳим вазифалар турибди. Улар етиштирилган мева ҳосилини ўз вақтида тайёрлашнинг конкрет чораларини белгилашлари, меваларни нобуд қилмасдан ва зарар етказмасдан ташиб олиш тадбирларини кўришлари керак. Ҳозирданоқ меваларни қуритишга тайёргарлик кўриш лозим. Бу ўринда меваларни сақлайдиган жойларни тайёрлаш ҳамда, шунингдек, маҳсус жиҳозлар ва химикатлар билан таъминланган қуритиш майдонлари назарда тутилади.

Азиз соҳибкорлар! Республикамиз боғлари янада гуллаб-яшнасин, диёримиз мева конига айлансин. Эл дастурхонига кўпроқ нозу-неъмат етказиб берайлик!

М. МИРЗАЕВ,
Р. БОРОЗДИН,
Ю. ЖАВАКЯНЦ,
В. ПАШЧЕНКО,
қишлоқ хўжалик фанлари кандидатлари.

ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИГА — МАЛАКАЛИ КАДРЛАР

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ИТТИФОҚ СОВЕТИНИНГ ХАЛҚ МАОРИФИ, ФАН ВА МАДАНИЯТ КОМИССИЯСИДА

Коммунистик партия билан Совет ҳукумати техника тараққиётига, ишлаб чиқариш жараёнларини автоматлаштириш ва механизациялашни кенг жорий этишга, иқтисодий ишлаб чиқаришнинг иқтисодий самарадорлигини оширишга катта эътибор бермоқдалар. Бу тадбирларни бажаришда ўрта махсус таълим системасини янада яхшилаш ва такомиллаштириш муҳим аҳамият касб қилади.

Мамлакатда олий ва ўрта махсус таълимни ривожлантириш масалалари КПСС XXIV съезди ҳужжатларида муфассал ифодалаб берилди. Жумладан, съезд резолюциясида «Фан ва техниканинг янги ва истиқболли соҳаларида ишлайдиган кадрларни тайёрлаш кенг авж олдирилиши, ёш мутахассислар замонавий билимлар билан, ташкилотчилик ва иқтисодий-сиёсий иш тажрибаси билан, олинган билимларни амалда қўлланиш маҳорати билан яхшироқ қуроллантирилиши» лозимлиги таъкидлаб ўтилди.

СССР Олий Совети Иттифоқ Совети халқ маорифи, фан ва маданият комиссиясининг 20 май куни Кремлда бўлиб ўтган мажлиси ўрта махсус ўқув юртлари ишини яхшилаш, ўрта бўғин кадрларини тайёрлаш вазифаларига бағишланди. Мажлисни комиссия ранси, Латвия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Э. Восс олиб борди.

Депутатлар тайёргарлик группасининг раҳбари Г. В. Малеевнинг «Ўрта махсус ўқув юртлари ишининг аҳволи ва уни яхшилаш тўғрисида»ги ахбороти тингланди. Шу масала юзасидан СССР олий ва ўрта махсус таълим министри В. П. Елютин доклад қилди.

Докладчилар ва музокарада сўзга чиққан депутатлар кейинги вақтларда ўрта махсус маълумотли кадрлар тайёрлашга бошқа министрликлар ва идоралар эътиборни бирмунча яхшилаганликларини таъкидлаб ўтдилар. Ўрта махсус ўқув юртлари кўпайтирилди ва кенгайтирилди, ўқувчилар қабул қилиш ва мутахассислар чиқариш кўпайди.

1970—1971 ўқув йилида ўрта малакали мутахассислар тайёрлаш билан 4220 техникум ва бошқа ўқув юртлари шуғулланди, бу ўқув юртларида 4 миллион 400 минг йигит-қиз таълим олмоқда. Ўтган беш йиллик мобайнида мамлакатимизда 400 та янги ўрта махсус ўқув юрти очилди, улардаги ўқувчилар эса 728 минг нафар кўпайди. Шу давр ичида 4,5 миллион мутахассис тайёрлаб чиқарилди. Ўрта бўғинга мансуб жами мутахассислар халқ хўжалигининг кўп тармоқларини ана шундай кадрлар билан асосан таъминлаш имконини беради. Ҳозирги вақтда мамлакатда ўрта махсус маълумотли салкам 10 миллион киши ишлаб турибди.

Бироқ, нотиқлар шуни таъкидлаб ўтдиларки, ўрта бўғинга мансуб мутахассисларни тайёрлаш ва улардан халқ хўжалигида фойдаланиш ишида катта камчиликлар бор. СССР Госплани билан СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги ўрта малакали мутахассислар тайёрлашни яхшироқ планлаштириш, айрим иқтисодий районларнинг, халқ хўжалиги тармоқларининг шундай мутахассисларга бўлган эҳтиёжларини ўрганиш, ўқув юртларини тўғри жойлаштириш юзасидан ўз олдиларига қўйилган вазифаларни лозим даражада бажаришни таъминламаётирлар. Кадрларни тайёрлашда кооперациялаш имкониятларидан фойдаланилмаётир, кадрларни тайёрлаш сифати эса баъзан фан-техника тараққиётининг замонавий талабларига мос бўлиб тушмаётир.

Ўрта махсус ўқув юртларига раҳбарлик қилишнинг мавжуд системаси тарқоқ ҳолга тушиб қолган ҳозирги вақтда бундай ўқув юртларига 200 дан ортиқ министрлик, идора ва корхона раҳбарлик қилмоқда. Бу эса бошқариш самарадорлигини, таълимни контроль қилиш таъсирчанлигини пасайтиради.

Мажлисда депутатлардан В. Е. Зуев, Е. А. Шчекутева, Н. И. Сиромятников, Е. Г. Екимов, С. Н. Усмонов, А. Т. Марков, А. С. Кочубей ва бошқалар ўрта махсус ўқув юртларига раҳбарлик системасини, кадрлар тайёрлаш ва улардан фойдаланишни яхшилаш зарурлиги тўғрисида гапирдилар. Улар мамлакатда ўрта махсус таълим системасини янада такомиллаштиришга қаратилган қимматли тавсиялар, конкрет таклифлар киритишди.

Фан-техника тараққиёти вазифаларига мувофиқ равишда мамлакатдаги ўрта махсус ўқув юртларига раҳбарлик қилишни такомиллаштириш юзасидан бир қанча тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга ошириш лозимлигини нотиқлар таъкидлаб ўтишди. Шу мақсада кадрлар тайёрлашни кооперациялаш планларини министрликлар ва идоралар ўртасида ишлаб чиқишни таъминлаш, фан ва техниканинг янги ва перспектив соҳалари бўйича мутахассислар тайёрлашни кенгайтириш керак.

Мамлакат халқ хўжалигининг ҳамма тармоқлари учун ўрта махсус маълумотли кадрлар тайёрлаш катта давлат аҳамиятига эга бўлган вазифадир. Бу соҳадаги камчиликларни тугатиш мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишга, улардан халқ хўжалигида фойдаланишни яхшилашга имкон беради ва ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга кўмаклашади.

Комиссия бир қанча амалий тадбирларни белгилади. Жумладан, СССР Госплани билан СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигига ўрта малакадаги мутахассислар тайёрлашни планлаштиришни яхшилаш тавсия этилди. Халқ хўжалигини ривожлантириш планларини ишлаб чиқиш вақтида ўрта махсус ўқув юртларини мамлакатнинг айрим иқтисодий районлари бундай кадрларга қанчалик муҳтожлигини ҳисобга олган ҳолда анча тўғри жойлаштиришга эътиборни жалб қилиш керак.

Комиссия мажлисида СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раниси А. П. Шитиков, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе, СССР енгил саноат министри Н. Н. Тарасов, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети, министрликлар ва идоралар аппаратининг масъул ходимлари қатнашдилар.

В. АМПЛЕЕВ,
Ю. НОВОКШОНОВ,
(ТАСС мухбирлари).

МАККАЖЎХОРИ СИЛОСИ

Ленинград районидаги Ҳамза Ҳакимзода номли совхоз чорвадорлари маккажўхори ва бошқа озуқабоп экинлардан юқори ҳосил етиштириш, кўплаб силос бостириш учун курашмоқдалар. Т. Ҳайдаров бошчилик қилаётган бўлимда 6000 тонна силос тайёрлаш кўзда тугалланмоқда.

120 гектар майдондаги маккажўхори, 10 гектар ердаги лавлаги, 60 гектарни эгаллаган арпа ва судан ўти барқ уриб ўсяпти. Н. Бекиров, М. Абдуллаев каби механизаторлар озуқабоп экинларни меҳр билан парвариш қиляпти. Силосхоналарни шайлаш ҳам қизитиб юборилди.

М. ШАРИПОВ.

Қ.Қ АССР, «Хатей» совхози Хўжайли районидаги йирик чорвадор хўжаликлардан биридир. Совхоз чорвадорлари давлатга гўшт топшириш биринчи квартал планини 118 процент қилиб адо этдилар. Бунда совхознинг илғор чорвадорларидан бири, Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг депутати Айдана Бекжонова ва комсомол аъзоси Даме Сариқуловаларнинг салмоқли улуши бор. Суратда: сиз уларни кўриб турибсиз.

Р. Саидов фотоси.

ЮГОСЛАВИЯНИНГ КАСАБА СОЮЗ АРБОБЛАРИ ЎЗБЕКИСТОНДА

Югославиядаги тутинган шаҳар — Скопленинг касаба союз делегацияси Тошкентга келди. Меҳмонлар Тошкент область касаба союзлари советида бўлишди, «Ташсельмаш» заводининг цехларини бориб кўришди.

Делегация аъзолари Ўзбекистонда бир ҳафта туришади. Улар касаба союз активлари билан учрашадилар, бир қанча корхоналарни бориб кўрадилар, Ўзбекистон пойтахтининг диққатга сазовор жойларини, қурилишларини бориб кўрадилар.

(ЎзТАГ).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА ЧОСИЛГАНДАН КЕЙИН

«ТОҒАЙЖОННИ КЎРГАН БОРМИ?»

Газетанинг шу йил 6 май сонида босилган ана шу сарлавҳали фельетонда Нарпай район Мирбозор матлубот жамиятига қарашли 12-магазин мудири Тоғай Санаев системали равишда харидорлар ҳақига хиёнат қилиб келаётгани ва маниий томондан бузилгани таъқид қилинган эди.

Фельетон юзасидан Нарпай район прокуроридан қуйидагича жавоб олинди:

Фельетонда келтирилган фактлар тўла тасдиқланди. Тоғай Санаев устидан жиноий иш қўзғатилиб, хибсга олинди.

МУСОБАҚАЛАР, БЕЛЛАШУВЛАР

БАСКЕТБОЛ

Баскетболчилар курашининг ҳал қилувчи учрашувида 1, 2-ўринлар учун беллашиш Тошкентнинг биринчи ҳамда иккинчи командаларига тўғри келди. Қизғин олишув Тошкент-1 командаси фойдасига 73:66 ҳисобида тугади. Тошкент области спортчилари эса учинчи ўринни эгаллашди. Аёллар ўртасида ўтказилган мусобақалар ҳам поёнига етди. Бунда Тошкентнинг 1 ва 2-командалари олдинги ўринларни олишди. Фарғоналикларга эса учинчи ўрин насиб этди.

ВОЛЕЙБОЛ

«Меҳнат» жамияти спорт базасида ўтказилган мусобақалар тугади. Фахрли биринчи ва иккинчи ўринлар эркаклар командаси ўртасида ҳам, хотин-қиз волейболчилар курашида ҳам Тошкентнинг 1 ҳамда 2-командаларига берилди. Тошкент области командаси йигитлари ва фарғоналик спортчи қизларга учинчи ўрин лозим кўрилди.

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА

Спорт «маликаси» ихлосмандлари олишувида республиканинг 9 янги рекорди ўрнатилди. Рекордчилардан В. Тяпугин 110 метрга тўсиқли югуришда 14,2 секунд вақт сарфлаган бўлса, О. Ливаненко 1 метр-у 68 сантиметрли баландликни забт этиб, спорт мастери нормативини бажарди. Э. Андриснинг 65 метр-у 22 сантиметрга тош ирғитиши мастерлик нормативидан ҳам ортиқдир. Команда ҳисобида минг очко тўплаган Тошкент-1 командаси биринчи бўлди. Тошкент области ҳамда Тошкент-2 командалари 2-3 ўринни олишди.

ҚИЛИЧБОЗЛИК

Спортнинг мазкур тури бўйича ўтказилган мусобақалар якунида тошкентликлар энг кўп очко тўплашга эришдилар. Спартакиада программасига киритилган бу кескин ўйинда ҳам олдинги уч ўринни Тошкентнинг иккала командаси билан пойтахт области спортчилари эгаллашди.

ЧАВАНДОЗЛИК

Ўтган куни Тошкент отчопарида суворилар беллашуви бошланди. Биринчи машқ ўйинларида 39 гадан очко тўплаган Р. Абзалов (Тошкент-2) билан В. Городков бошқалардан устун келишди. Учинчи ўринни 36 очко билан Э. Ғуломов (Тошкент-1) олди. Аргумоқларни бир йўла олти тўсиқдан сакратишда спартакчи Раҳим Холдоров чемпион бўлди. Икки қурашдан кейин команда ҳисобида 104 очко билан ҳозирча наманганликлар олдинда боришяпти.

МЕРГАНЛИК

Тошкентдаги «Восток» клубида мерганлик мусобақаларига старт берилди. «МВ-9» машқи бўйича спартакчи С. Рибченко республика чемпиони бўлишга эришди. У олти юз имкониятдан 594 очко тўплай олди. Мерганликнинг икки туридан кейин динамочилар пешқадам бўлиб туришибди.

ВЕЛОПОЙГА

Велосипедчилар пойгаси ўтган куни Олмалиқдан бошланди. Эркаклар ўртасида ўтказилган 100 километрли пойгада Тошкент-1 командаси спортчилари 2 соат-у 22,2 секунд натижа билан биринчиликни олишди. Хотин-қизлар учун берилган 25 километрли пойгада маррани фарғоналиклар биринчи бўлиб эгаллашди.

ЧИЛЛАКИ КУЁВ

ФЕЛЬЕТОН

Чиллаки куёв деганимизча бор. Негаки, Равшан гўдаклигиданоқ пул билан ўйнади. Ҳали турмушнинг пасти-баландини билмай онаси уйма-ўй юриб, унга қиз қидирди. Ҳамма ҳайрон:

— Тирранчани уйлантиришга бало борми! Аввал сўлагини эплаб олсин.

Қисқаси, 1967 йилнинг 14 майида Тошкент шаҳар, Чувалачи кўча. Мирзачўл проектидаги 1-уйда дабдабали тўй бўлиб ўтди. Шундай қилиб, эндигина ўн тўққизга қадам қўйган Равшан Раҳматуллаев уйланиб олди. Кейин нима бўлди?

Марғуба Раҳматуллаева:

— 1967 йилнинг баҳорида Равшан Раҳматуллаевга турмушга чиқдим. Бу умримнинг ўн тўқ-қизинчи баҳорида содир бўлган эди. Биз турмуш давомида икки фарзанд кўрдик. Шундан кейин эрим ўзгара бошлади. Уйга ярим кечадан кейин қайтарди. Бир куни у дабдурустдан шундай деб қолди: «Сенинг керагинг йўқ, сен менинг уйдаги чўримсан! Менинг бошқа хотиним бор!».

Наҳотки?! Ахир, у кетимдан бир йил юриб, ўлдим-куйдим деб уйланган эди-ю! Севгимиз чаманини пайҳон қилаётган шахс ким бўлди экан? Қора кўз икки гўдагимни ким тирик етим қолдирмоқчи?

Нафиса Хўжахонова (Тошкент шаҳар, Рубинштейн кўчаси, 25-уйда яшайди):

— Шу йилнинг январи эди. Равшан Раҳматуллаев деган шахс менга уйи нотинчлигини, онаси рафиқасини чиқиштирмаётганини, бирор қулай жой бўлса, хотини билан яшамоқчи эканини айтди. Мен унинг ширин оиласи бузилиб кетмасин деб ўз уйимдан жой бердим. 18 февралда Равшаннинг тўғилган кунини нишонлаш учун бувиси, қариндош-уруғлари келишди. Шу куни Равшаннинг бувиси уйимда яшаётган қиз келинлари эмаслигини, Равшаннинг икки боласи билан хотини бор эканини айтиб қўйди. Мен жуда ҳаяжонландим. Эртаси куни Равшанни ўша қиз билан бирга уйимдан кўчириб юбордим.

М. (У Тошкентда олий ўқув юртларининг бирида ўқийди. Тенгдошлари, таниш-билишлари, қариндош-уруғлари орасида шарманда бўлиб юрмасин деб атайин исмини яширдик):

— Студентлик даврининг жўшқин онларида Равшан билан танишдим. У кўринишда очиқ чеҳра, дилкаш, тарбия кўрган йигитга ўхшарди. У билан тез-тез учрашиб турадиган бўлдим. Биз ҳам баъзи ёшлар каби етаклашиб кинога тушар, бўш вақтимизни бирга ўтказардик. Мен ўзимдан ҳам кўпроқ унга ишонадиган бўлдим. Чунки Равшан ўзини менга жонини фидо қилгудек этиб кўрсатарди. Муҳаббат, садоқат ҳақида тинмай гапирарди. Мен оламда шундай разил, айёр одам борлигини билмай кўнгил қўйибман. У эндигина дунёга келаётган орзу умидларимни барбод қилди...

Ҳурматли газетхон, энди Равшан Раҳматуллаев ҳақида икки оғиз сўз. Бир неча ой бекор юргач, у Тошкент ойна заводига ишга кирди. Яқинда биз уни ўз уйи олдида учратдик. Отаси Зуфар Раҳматуллаев олиб бераган ТНГ 98-19 номерли «Запорожец» машинасини миниб, қаергадир кетмоқчи бўлиб турган экан. Келишимиз сабабини билгач, айёрлигини ишга солиб, эски таниш-лардек қуюқ сўраша кетди ва уйига таклиф этди. Ота-онаси билан суҳбатлашдик. Уларнинг сўзига қараганда, келини Марғуба болаларни олиб ҳеч гапдан-ҳеч гап йўқ бувасиникига кетиб қолган эмиш. Улар ўғиллари Равшанни сутдек оқ қилиб таърифлашди. Ҳолбуки, унинг кўчама-кўча тентираб, нима ишлар қилиб юрганидан, бир студент қизнинг бошини айлантириб, ёш ҳаётига доғ туширганидан хабардор эдилар.

Эртаси куни Равшан Раҳматуллаев редакцияга бир хат ташлаб кетди. Унда қуйидаги сўзлар ёзилган эди: «Хотинимни ҳеч ким, ҳеч вақт уйдан ҳайдаган эмас. У ўз-ўзидан кетиб қолди. Мен ҳеч қачон ўз фарзандларимдан воз кечмайман, уларни жамиятга фойда келтирадиган етук инсон қилиб ўстириш учун ёрдамимни аямайман».

Қаранг-а! Бир ерда қўнимли ишлашни билмаган, ота-онаси давлатида ялло қилиб юрган, бир неча ой давомида фарзандлари ҳолидан хабар ҳам олмаган бахт ўғрисининг баландпарвоз сўзларини эшитдингизми, ҳурматли газетхон?!

Хўш, Равшаннинг шунчалик устомон бўлиб кетишига кимлар сабабчи? Тошкент шаҳридаги энг катта бозорлардан бири — «Октябрь» бозорининг тарози тарқатувчиси Зуфар Раҳматуллаев ўғли нима деса шуни муҳайё қилди. Равшан оилали бўлганидан кейин ҳам таралла-бедод қилиб юраверди. Тагида машина, ҳамёнида пул! Босар-тусарини билмай қолган бу чиллаки куёв бошқа бирор қизни ўз тузоғига илинтириш пайига тушиб қолди. Бу пайтда «Гулнора» пойафзал магазинида ишларди. Биз юқорида айтиб ўтганимиз М. исмли қизни дурустроқ туфли олиб бериш баҳонаси билан ана шу ерда «қўлга туширган эди».

Сўраб-суриштирмай, ота-онасининг розилигини олмай, ўзини Равшанга бахш этган М.нинг аҳволи ҳозирги кунларда қандай кечяпти дерсиз? Дардини ичига ютиб юрибди! У шошмашошарлик қилиб қўйганига, икки гўдакни тирик етим қолдираётганига иқрор. Аммо энди вақт ўтди. Ҳар куни одамлардан яшириниб йиглайди. Негаки, фирибгар Равшан аллақачон ундан ҳам юз ўгирган.

Ҳозир Зуфар Раҳматуллаев бир илож қилиб, келини ва икки набирасидан осонликча қутулиш ҳаракатида юрибди. Бу иш ҳал бўлса, навбат яна карнай-сурнайга! Чиллаки куёв яна уйланади.

Зуфар ва Равшан Раҳматуллаевлар чучварани хом санашибди. Жамоатчилик, қолаверса, Тошкент шаҳар, Собир Раҳимов район партия ва совет ташкилотлари бунга йўл қўйишмаса керак...

Усмон ЮСУПОВ.

ВИСТАВКАДА ЎЗБЕКИСТОН КУНИ

СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида «Фан ва техника — қишлоқ хўжалигига» деган жуда катта тематик кўргазма очилган кунга уч ой тўлди. Ярим миллионга яқин томошабин кўргазманинг экспозицияси билан танишди.

19—23 май виставкада Ўзбекистон ССР Фани кунларидир. 20 майда виставканинг мажлислар залида Ўзбекистон ваниллари—республика қишлоқ хўжалик министрининг ўринбосари А. Д. Дадабоев бошчилигидаги делегация билан учрашув маросими бўлди. СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси директорининг биринчи ўринбосари С. В. Кальченко, В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг академиги Г. М. Лоза, олимлар, ишлаб чиқариш илғорлари, жуда кўп экскурсиячилар меҳмонларни самимий табриклашдилар.

Меҳмонлар республика деҳқонлари ва чорвадорлари ўтган беш йиллида эришган муваффақиятлар тўғрисида сўзлаб бердилар. Ўтган йилнинг якунлари алоҳида диқкат-эътиборга сазовордир. Ўзбекистонда мамлакатнинг бутун тарихида биринчи марта энг кўп ҳосил — 4 миллион 668 минг тонна пахта олинди. Ҳар гектар ерда 26,2 центнер пахта етиштирилди. Шу йиллар мобайнида дон, хусусан шоли, сабзавот ва полиз экинлари, мева, узум, каноп, тамаки етиштириш ва тайёрлаш анча кўпайди. Чорва моллар маҳсулдорлиги ортди, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш кўпайди.

Олимлар бу муваффақиятларни қўлга киритишга салмоқли ҳисса қўшдилар. Учрашувда олимларнинг ишлаб чиққан тадбирларидан кўплари Бутуниттифоқ миқёсида тан олинганлиги, Урта Осиё деҳқонлари бу тадбирлардан кенг фойдаланаётганлиги таъкидлаб ўтилди. Масалан, кўпгина хўжаликларда Ўзбекистон маркаси қўйилган пахта териш машиналари ишламоқда. Ўзбекистон олимларининг чорвачилик соҳасида бажарган ишлари ҳам Туркманистон, Тожикистон, Қирғизистон, Қозоғистон чорвадорларини ғоят қизиқтирмоқда.

Ҳозирги вақтда республиканинг деҳқонлари ва чорвадорлари янги беш йиллиқдаги марраларни белгиламоқдалар.

(ТАСС мухбири).

Дунёнинг мамлакатларида

ЯНГИ ҚОНУН ЛОЙИҲАСИ

САНТЬЯГО. Чили президенти Сальвадор Альенде миллий конгресса Мапуче ҳиндиларининг ҳуқуқларини белгилайдиган янги қонун лойиҳасини ишлади. Бу қонун лойиҳасининг қабул қилиниши мамлакатнинг туб аҳолисини кўп йиллардан бери давом этиб келаётган камситишни тугатиш имконини беради ва Мапучеларни республиканинг тўлаҳуқуқли гражданларига айлантиради. Жумладан, ҳозирги вақтда салкам 800 минг кишидан иборат бўлган ҳиндиларга ўтмишда уларга қонунга хилоф равишда тортиб олинган ерларни қайтариб бериш ва деҳқончилик кооперативларини ташкил қилиш, Чили туб аҳолисининг умумий билим ва маданий савиясини ошириш кўзда тутилмоқда. (ТАСС).

ФУТБОЛ ЯНГИЛИКЛАРИ

◆ **СОФИЯ.** Бокулик арбитр Товфиқ Баҳрамов бу ерда Болгария терма командаси футболчиларининг Европа биринчилиги саралаш ўйинларида Венгрия терма командаси устидан 3:0 ҳисобида ғалабага эришганлигини қайд қилди. Ҳисобни 38-минутда ярим ҳимоячи Колев очди. Ўйиннинг иккинчи ярмида Петков ва Величков яна биттадан тўп киритдилар.

Шундай қилиб, Болгария терма командаси 23 йилдан сўнг Венгрия футболчилари устидан иккинчи марта ғалабага эришди. Қолган ўн бир учрашувнинг тўққизтасида венгерлар голиб чиқиб, иккита учрашув дуранг натижа билан тугаган эди.

Иккинчи саралаш группасида икки учрашувдан сўнг 3 тадан очкога эга бўлган Болгария ва Франция футболчилари пешқадамлик қилмоқдалар. Венгрия футболчилари ҳам шунча очкога эга, аммо улар учта учрашув ўтказишган.

◆ **ГЛАЗГО.** Буюк Британия биринчилигининг биринчи даврасида Англия терма командасига 0:1 ҳисобида ютқазиб қўйган Шимолий Ирландия футболчилари кейин худди шундай ҳисоб билан Шотландия командасини ютдилар. Тўпни 14-минутда терма командага «Глазго рейнджерс» командасидан чақирилган ҳимоячи Грейг ўз дарвозасига киритди. СССР терма командасининг бош тренери Валентин Николаев учрашувда кузатувчи сифатида иштирок этди.

Худди шу куни Лондондаги «Уэмбли» стадионида жаҳоннинг собиқ чемпионлари — составида бир неча янги ўйинчилари бўлган англияликлар Уэльс терма командаси билан бўлган ўйинни 0:0 ҳисобида дуранг қилдилар.

◆ **АФИНА.** Кубок эгаларининг кубоги учун «Челси» (Англия) ва «Реал» (Испания) командалари ўртасидаги тўқсон минутлик финал учрашув голибни аниқлай олмади. Ҳисоб 1:1 натижа билан тугади. Англиялик Осгуднинг 55 минутда киритган тўпига ўйиннинг охирги минутида Зоко жавоб тўпи киритди.

«Реал» командасида Бенито, Амансио ва Пирри иштирок этди. Улар 30 майда Испания терма командаси составида Европа биринчилигининг саралаш матчида СССР терма командасига қарши ўйнайдилар.

◆ **ИСТАМБУЛ.** Испания Олимпия терма командаси саралаш ўйинлари учрашувида Туркия футболчиларини 1:0 ҳисобида енгиб, мусобақаларнинг иккинчи даврасида қатнашиш ҳуқуқини олди. Энди Испания футболчилари икки доирали турнирда Болгария Олимпиачилари ва Польша ҳамда Греция спортчилари учрашувининг голиби билан учрашадилар. (ТАСС).

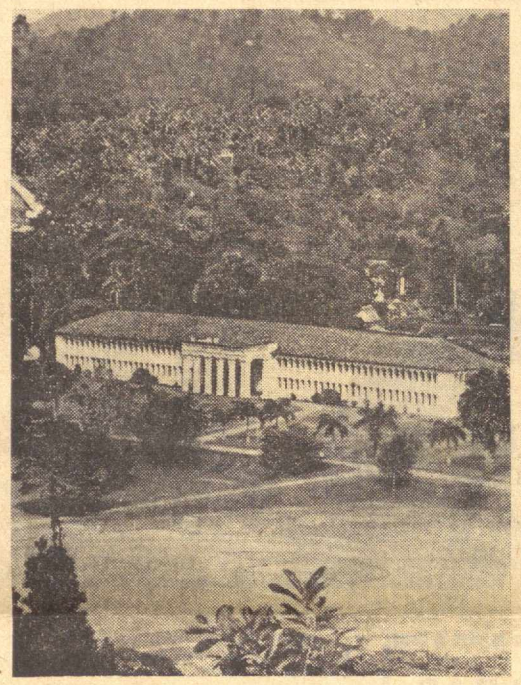

ЧССР. Совет Иттифоқини Ғарбий Европадаги баъзи мамлакатлар билан боғловчи халқ аро транзит газопроводнинг Чехословакия участкаси ЧССР беш йиллик планининг йирик қурилишидир. Суратда: Ғарбий Словакиянинг Бановец қишлоғи яқинида газопровод ётқизилмоқда.

ЧТК—ТАСС фотоси.

ХИТОЙ «МАДАНИЙ РЕВОЛЮЦИЯ»ДАН КЕЙИН

ДИПЛОМАТНИНГ ЕЗГАНЛАРИ

ҚИШЛОҚНИНГ БУГУНГИ АҲВОЛИ

Қишлоқ хўжалиги ҳозирги Хитойнинг энг мушкул проблемаси бўлиб турибди. Мамлакат бутун аҳолисининг камида 80 проценти қишлоқда яшайди, деҳқончилик эса жуда паст савияда. 1956 йилда қабул қилинган қарорга кўра, дон етиштиришни 12 йил ичида икки баравар кўпайтириш лозим эди. Ўша вақтда йилига салкам 175 миллион тонна дон ҳосили олинар эди. Лекин Маонинг иқтисодий экспериментлари, жумладан халқ коммуналари тузилганлиги қишлоқ экономикасини издан чиқариб юборди. 1956 йилда қабул қилинган программа тўғрисида узоқ вақтгача лом-мим демай келишар эди ҳозирги вақтга келиб, яна уни эслаб қолишди.

Хитой раҳбарлари қишлоқ хўжалигидаги муваффақиятсизликлар ва қолоқлик учун айбни Лю Шао-цига ва унинг «агентлари» бўлган маҳаллий раҳбарларга тўнкамоқдалар. Ана шу маҳаллий раҳбарлар «коллектив қишлоқ хўжалигига путур етказган» эмишлар, «қишлоқ хўжалигини капиталистик йўлга бошлашга уринган» эмишлар ва шу тарика қишлоқ коммуналарининг «муваффақиятлари»ни йўққа чиқарган эмишлар.

Хўш, Пекиндаги ҳозирги раҳбарларнинг аграр сиёсати қандай? Қисқа қилиб айтганда, бу сиёсатнинг мазмуни деҳқонлардан имкони бўлган ҳамма нарсани ундириб олиб, бунинг эвазига энг кам нарса беришдан иборат. Бу сиёсат зўравонлик билан ўтказилмоқда.

Пекин раҳбарлари «маданий революция» давомида коммуналардаги ва катта ишлаб чиқариш бригадаларидаги «революцион комитетлар»дан фойдаланган эдилар. Маълумки, бундай комитетларда армия раҳбарлик ролини ўйнар эди. Армия Мао Цзэ-дун тарафдорларига ёрдам бериш учун коммунага келган эз, расмий хабарларга қараганда, «қишлоқ хўжалигига» ва «сўлларга», яъни маочиларга ёрдам бериш учун ҳозир ҳам шу ерларда турибди.

«Маданий революция» қишлоқда меҳнатни ҳарбийча ташкил этишни жорий қилди. Деҳқонлар ишга боришда ва қайтишда взводларга ва роталарга бўлинган ҳолда, ҳарбийларнинг командаси остида саф тортиб юрадилар.

Мао Цзэ-дуннинг: «қишлоқ хўжалиги Дачжайдан ўрганиши керак» деган даъвати ҳозирги Хитой қишлоғининг асосий шиори бўлиб қолган. Бунинг маъноси қуйидагича: ишлаб чиқаришни Шеньси вилоятидаги Дачжай катта ишлаб чиқариш бригадаси намунасида ривожлантириб, ўз кучларига таяниш ва давлатдан бир тийин пул ҳам, битта мих ҳам талаб қилмаслик керак. Пропаганда «давлат чўнтагига қўл солмаслиққа» чақирмоқда. Ҳозирги Хитой қишлоғи ана шу йўлдан бориши керак эмиш. Шундай қилиб Хитой раҳбарлари давлат йўли билан жуда оз чиқим қилиб, қишлоқ хўжалигидаги турғунликдан қутулишга ҳаракат қилмоқдалар.

Давлат маблағларини сарфламай, деҳқонлар ҳисобига ирригация иншоотлари қуришга зўр берилмоқда. Хунань вилоятидаги Линь Сянь уезди намуна қилиб кўрсатилмоқда. Бу уездда ўн йил ичида 1.500 километр узунликдаги «Хунци» канали қурилган. Уезднинг фақат ўз кучларига таяниб канал қурганлиги тўғрисида фильм ҳам чиқарилди. Хитой деҳқонларининг меҳнатсеварлиги ва сабр-тоқати кишини ҳайратда қолдиради. Канал қурувчиларнинг асосий қуроллари лом, болға, зубило ва киркадан иборат. Ўнлаб тунеллар, кўприклар, резервуарлар фақат қўл кучи билан, бирорта машина ишлатмай қуриб битказилди.

Пекиннинг кўрсатмаларига биноан, деҳқоннинг меҳнати у қилган ишнинг натижаларига қараб эмас балки унинг «сиёсий онглилик» даражасига қараб баҳоланади. Бундан ташқари деҳқонлардан: имкони бўлган ҳамма нарсани беринглар, деб тўхтовсиз талаб қилинаётганлиги ҳам назарга олинса, қишлоқдаги турмуш даражаси жуда аянчли эканлигига ажабланмаса ҳам бўлади.

Шундай бўлгач, деҳқонлар ҳунармандчилик, савдо-сотиқ билан шуғулланишга мажбур бўладилар. Лекин ҳукумат маъмурлари бунга йўл бермайдилар, уни «капиталистик қучларнинг», «капиталистик тенденцияларнинг» кўриниши, деб баҳолайдилар. 1970 йил 11 декабрда «Жэньминь жибао» газетаси деҳқонларнинг уй қуришга ва ўз турмушини яхшилашга интилишини қаттиқ қоралади.

Хитой деҳқонининг байрамларни оилавий дастурхон атрофида ёки дўстлар билан биргаликда нишонлаши тақиқлаб қўйилган. Биринчидан, бундай қилиш — «исрофгарчилик» эмиш, давлатга керакли пул ва озиқ-овқатни нобуд қилиш бўлар эмиш. Иккинчидан, бу — йўқ қилиб борилиши лозим бўлган эски, «феодал» ва «буржуа» урф-одатлари эмиш.

Хитой озод қилинганден кейинги дастлабки йилларда бир талай касалхоналар, поликлиникалар, амбулаториялар қурилган эди. Лекин мамлакатда ҳозиргача ҳам медицина муассасалари, мутахассислар, дори-дармонлар етишмаётир.

Қишлоқ жойларда аҳолига малакали медицина ёрдами деярли кўрсатилмаётганлиги сабабли бу жойларда айниқса оғир аҳвол вужудга келди.

В. КАРПИЛЬ.

(Давоми бор).

(Давоми. Боши газетанинг 7 ва 18 май сонларида).

ЦЕЙЛОН. Мамлакатнинг олдинги пойтахти Канди Цейлондаги энг кўркам шаҳарлардан бири бўлиб, оролнинг марказидаги тоғлар орасига жойлашган. Суратда: Канди университетининг ўқув корпуси.

В. Рогов фотоси, (АПН).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Мультфильм. 10.15 — ТЕЛЕМИНИАТЮРАЛАР. 10.55 — МОСКВА. 11.00 — Янгиликлар. 11.05— Халқ телеуниверситети. 12.30 — Мультфильм. 12.45 — Ажойиб нарвон. 13.15 — Рақс ҳаёти. 14.15— «ЗДОРОВЬЕ». 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Концерт. 18.40 — Мультфильм. 19.00 — АХБОРОТ. 19.15 — Эстрада концерти. 19.45 — АХБОРОТ. 20.00 — МОСКВА. **Футбол.** «ЗАРЯ» (Ворошиловград) — «ДИНАМО» (Тбилиси). 21.45 — Телефильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 14.45 — МОСКВА. 20.00 — ТОШКЕНТ. Концерт. 21.00 — **Матонатли нишилар** (бадиий фильмнинг 1-сериялари).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — **ДУШАНБА КУРСАТУВЛАРИ.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 22/V да **Севги тумори**, 23/V да **Беҳуда эҳтиётқорлик** (кундузи), **Трубадур** (кечқурун).

ХАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 22/V да **Шоҳ Эдип**, 23/V да **Афсона яратган қиз** (кундузи), **Олтин девор** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 22/V да **Хотинимнинг эри**, 23/V да **Севишганлар хиёбони.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Самурайлар байроғи (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК», «ВОСТОК» (эрталаб ва кечқурун).

Ҳам тун, ҳам тонг эди... «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2, 4 да), «МОСКВА» (тоқ соатларда).

Сен менинг ҳаётимсан (2 серия) — НАВОИЙ НОМЛИ (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 11.30 ва кеч 9.15 минутларда).

Ёш Богачекнинг изтироблари (жуфт соатларда), **Қизлардан бири** (тоқ соатларда): — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Бу телба дунё... — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Директор (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 3 кеч 6 ва 8.45 минутда).

Кашмирдаги севги (2 серия) — «ҚУҚЧА» (кундуз ва кечқурун).

Тон Жонс (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 2, 4 ярим ва кеч 7 да).

Кунгабоқар — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч 6, 8 ва 10 да).

ЕЗГИ БИНОДА

Ёш Богачекнинг изтироблари — ТЕЛЬМАН НОМЛИ «ФЕСТИВАЛЬ».

Самурайлар байроғи (2 серия) — «ХИВА».

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **ХАНОЙ.** Озодлик матбуоти агентлиги хабар беради: Май ойининг дастлабки ўн куни ичида Чавинь вилоятидаги ҳалқ озодлик қуролли кучлари душманнинг 540 солдатини сафдан чиқардилар, Америка вертолётини уриб туширдилар, кўп миқдордаги қурол-яроғни ўлжа қилиб олдилар. Куангчи вилоятининг шимолида бўлиб ўтган жанглар вақтида озодлик кучлари бешта вертолётни уриб туширдилар, транспорт кемасини ғарқ қилдилар, бронетранспортерни мажақлаб ташладилар, Америка — Сайгон қўшинларининг солдат ва офицерларига катта талафот етказдилар.

◆ **ВАШИНГТОН.** Конгрессга демократик партиядан сайланган 12 негр АҚШ президенти Никсондан Жанубий Африка Республикасининг ирқчи ҳукумати билан ҳамма дипломатик ва савдо алоқаларини узишни талаб қилди. Оқ уй ўзининг расмий жавобида «Жанубий Африка Республикаси билан алоқа қилиб туриш жуда муҳим» деган гапни айтиб, ирқчилар билан алоқани узишдан бош тортди.

◆ **ФРИТАУН.** Сиерра Леоне президенти Сиаака Стивенс мамлакат ҳукумати составида ўзгариш қилди. Соломон Пратт янги ташқи ишлар министри бўлиб қолди. Собиқ ерлар, шахтлар ва меҳнат министри Кристиан Кемара — Тэйлер молия министри қилиб тайинланди. Шу лавозимда ишлаб келган Сембу Форна қишлоқ хўжалиги ва табиий ресурслар министри бўлиб тайинланди. Президент Сиаака Стивенс мамлакатнинг мудофаа министри лавозимини ўзида сақлаб қолди.

АРХЕОЛОГЛАР КАШФИЁТИ

Узбекистон ССР Фанлар академияси археология институтининг олимлари Самарқанд области территориясида ибтидоий одамнинг учта истиқоматгоҳини топдилар.

Институтнинг кидирув отряди шу истиқоматгоҳлардан бирини Зирабулоқ районидаги ва Каттақўрғон яқинидаги қадимий манзилларни текшириш чоғида топди. Бу ерда қадимий ёдгорликларда тилга олинмаган ва тузуккина сақланиб қолган йирик қўрғон археологларнинг эътиборини жалб қилди. Олимлар қўрғоннинг баланд деворларидан тош даврида яшаган одамнинг кремнийдан ясалган қуролларини тўсатдан топиб олдилар. Маълум бўлишича, ўрта аср қўрғонидан бир неча ўн минг метр наридаги кичикроқ чашма атрофида бундан юз минг йилча муқаддам ибтидоий одамнинг истиқоматгоҳи бўлган экан. Мазкур қўрғонни қурувчилар қўрғон деворини бино қилмоқ учун ўша истиқоматгоҳ ернинг маданий қатламидан фойдаланганлар.

Бир неча километр нарида, минерал сув чиқаётган булоқ атрофида мустьер маданиятига мансуб бўлган қадимий одамнинг шу вақтгача қўл тегмаган яна бир истиқоматгоҳи ҳам топилди. Мана шу жойнинг ўзида ернинг устки қатлами очилиши билан уч юз донадан кўпроқ ва кремнийдан ясалган иш қуроллари — тери ошлайдиган қирғич, шунингдек асбоб ясаш учун тайёрлаб қўйилган тошлар топилди. Биринчи қазиш натижасида яна икки юзга яқин тош, иш қуроллари кавлаб олинди. Ҳозир археологлар мана шу қадимий ёдгорликни тағин ҳам синчиклаб текширишга киришдилар.

Ургут районидаги Равотхўжа деган жойда тош даври одамларнинг учинчи истиқоматгоҳидан ҳам жуда кўп кремний қуроллар топилди.

Археология институтининг директори А. А. Асқаров УзТАГ мухбирига айтдики, бу кашфиётлар катта илмий аҳамиятга эга бўлган ноёб кашфиётлардан ҳисобланади. Топилган буюмларни синчиклаб текшириб кўриш кўлгина янгиликлар беради ва Урта Осиё территориясида ибтидоий одамларнинг жойлашиш тарихидаги кўпгина бўш ўринларни тўлдириш учун археологларнинг олиб бораётган ишини енгиллаштиради.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Узбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги
ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ
сиртқи умумтехника факультетларига қуйидаги мутахассисликлар бўйича
СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
Геология ва фойдали қазилма конларини қидириш, геология ва нефть-газ конларини қидириш, электр станциялари, электр тармоқлари ва системалари, иссиқлик электр станциялари, машинасозлик технологияси, металл қирқувчи станоклар ва асбоблар, қишлоқ хўжалик машиналари, электр симлари ва саноат ускуналарини автоматлаштириш, совутиш ва компрессор машиналар, ҳамда ускуналар, саноат ва граждан қурилиши, қишлоқ хўжалик қурилиши, автомобиль йўллари, автомобиль транспорти, автомобиль транспортини ташкил қилиш ва иқтисод, ўтга чидамли материаллар ва керамикаларнинг химиявий технологияси.
Ариза институт ректори номига ёзилади ва унга қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: ўрта маълумот ҳақидаги ҳужжат (асли), характеристика, меҳнат дафтарчасидан кўчирма, 286-формадаги медицина справкаси, 4 дона фотосурат (3х4 см), турар-жойдан ва ишхонасидан справка.
Аризалар — 31 августгача қабул қилинади.
Кириш имтиҳонлари 10 сентябргача.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 55 «а» уй.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

24 МАЙ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.30 — МОСКВА. 17.35 — Мультфильм. 17.45 — «Пионерия». 18.10 — Бадиий ҳаваскорлар концерти. 18.40 — Телеочерк. 19.10 — ТОШКЕНТ. 19.15 — «Бойчечак». 19.45 — Ахборот. 20.00 — СССР гражданларининг мукаддас бурчи. 20.30 — **Севги афсонаси**, (балет). 21.10 — Оламда нима гап? 21.40 — Қишлоқ хўжалик фильмлари телефестивали. 22.05 — ЗАНЖИРБАНДЛАР (спектакль). 23.10 — Ҳужжатли телефильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ТОШКЕНТ. 18.10 — «Звезда Востока» журнали саҳифаларида. 19.10 — МОСКВА. 20.05 — Янгиликлар. 20.15 — **Қирқ биринчи** (бадиий фильм). 21.45— Музикали кўрсатув. 23.15 — Эстрада концерти.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.10 — ДУШАНБА КУРСАТУВЛАРИ.

25 МАЙ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.35 — МОСКВА. 17.40 — Телефильм. 18.00 — Мультфильм. 18.20 — Миллионлар ленинча университети. 18.50 — ТОШКЕНТ. 18.55 — Болалар учун эшиттириш. 19.35 — Ахборот. 19.50 — Телеочерк. 20.10 — Француз киноси юлдузлари: Жан Маре, Жерар Филипп, Ален Делон. **Узбек тилида:** 21.20 — «Интернационал дўстлик клуби». 21.50 — Қишлоқ хўжалик билимлари университети. 22.20 — Ахборот. 22.35 — «БЎСТОН».

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ТОШКЕНТ. Беш йиллик одимлари. 18.50 — МОСКВА. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.50 — **Кўл бўйида** (бадиий фильмнинг 1-серияси). 21.55 — Концерт. 22.25 — Телефильм. 23.10 — Концерт.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 21.00 — Узбекистон йўллари. 21.20 — Бадиий фильм.

26 МАЙ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.50 — ТОШКЕНТ. 17.55 — «Қизил галстук». 18.35 — Ахборот. 18.50 — Миллионлар ленинча университети. 19.05 — Стахан Раҳимов қўйлайди. 19.45 — Ахборот. 20.05 — МОСКВА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.30 — МОСКВА. 17.35 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.00 — Концерт. 20.05 — ТОШКЕНТ. 20.45 — КПСС XXIV съезди қарорлари — ҳаётга! 21.05 — Узбекистон XV спартакиадаси кундалиги. 21.30 — Бадиий фильм.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 21.00 — Узбекистон XV спартакиадаси. 21.35 — Чалғ тароналари.

27 МАЙ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.20 — МОСКВА. 17.25 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 17.50 — Музыка янгиликлари. 18.35 — Миллионлар ленинча университети. 19.05 — ТОШКЕНТ. 19.10 — Спорт программаси. 19.40 — Ахборот. 19.55 — «Пропагандист». **Узбек тилида:** 20.35 — Ахборот. 20.55 — «Шарқ юлдузи» журнали саҳифаларида. 21.35 — Илмий коммунизм мактаби. 22.15 — МОСКВА. **Футбол:** Лев Яшиннинг ҳайрлашув ўйини. «ДИНАМО» (СССР) — ФИФА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ТОШКЕНТ. 18.30 — Янгиликлар. 19.05 — МОСКВА. 20.05 — Янгиликлар. 20.15 — Телеспектакль. 21.30 — Эстрада концерти. 22.15 — **Фотима** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. 20.25 — Фильм-концерт. 21.00 — «Азимут». 21.30 — **Тоғдаги застава** (бадиий фильм).

28 МАЙ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.30 — МОСКВА. Мультфильм. 17.50 — Эртаклар. 18.20 — Телеочерк. 18.50 — ТОШКЕНТ. 18.55 — Мультфильм. 19.05 — Ахборот. 19.20 — Ёшлар учун кўрсатувлари. **Узбек тилида:** 19.40 — Сайловдан — сайловгача. 20.00 — Ота-оналар университети. 20.40 — Ахборот. 21.00 — «ОЛТИН ВОДИЙ». 22.10 — **Ўғирланган** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ТОШКЕНТ. 18.30 — МОСКВА. 19.35 — Янгиликлар. 19.45 — Ҳужжатли фильм. 21.05 — Концерт. 22.05 — Бадиий фильм. 23.15 — Концерт.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. 20.40 — «Тўлқинда-02». 20.55 — Эстрада концерти. 21.35 — Врач маслаҳати. 21.50 — **Сўна** (бадиий фильм).

29 МАЙ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.45 — ТОШКЕНТ. 9.50 — **Таня ва икки мушкетёр** (бадиий фильм). 10.55 — МОСКВА. 16.55 — ТОШКЕНТ. 17.00 — Кувноқ дёвра. 17.30 — Ахборот. 17.45 — Мультфильм. **Узбек тилида:** 18.05 Халқ талантлари. Адолат Ваҳобова. 18.35 — Ахборот. 18.50 — **Оламга саёҳат**. 20.00 — МОСКВА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 15.00 — МОСКВА. 17.00 — Бадиий фильм. 18.15 — **Ҳайвонот оламида**. 19.20 — Нуқобсиз зўравонлар. 20.00 — ТОШКЕНТ. Цирк томошалари. 20.40 — «Фан» программаси. 21.10 — Назм ва наво. 21.50 — **Казаклар** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.25 — ДУШАНБА КУРСАТУВЛАРИ.

30 МАЙ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.50 — ТОШКЕНТ. 9.55 — «Звездочка». 10.25 — Санъат гунчалари. 10.55 — МОСКВА. 12.00 — Тошкент. 13.00 — МОСКВА. 16.50 — ТОШКЕНТ. 16.55 — Телеқўғирчоқ театри. 17.25 — Ахборот. 17.45 — Бугун — кимёгарлар куни. 19.05 — Телеспектакль. 21.25 — МОСКВА. **Футбол:** СССР — Испания. 23.15 — Цирк томошалари.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 15.10 — МОСКВА. 15.40 — **Киносаёҳатчилар клуби**. 17.00 — «Инторгмаш-71» (репортаж). 17.30 — Совет Армияси ва Флоти жангчилари учун кўрсатув. 18.00 — Эстрада программаси. 19.00 — Ота-оналар учун эшиттириш. 20.00 — Суҳбат. 20.15 — Муслим Маҳмаев қўйлайди. 21.25 — ТОШКЕНТ. 21.40 — **Қотган чақмоқлар** (бадиий фильмнинг 1- ва 2-сериялари).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.15 — ФРУНЗЕ КУРСАТУВЛАРИ.

ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИНИНГ ХИМИЯ-ТЕХНОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТИ (Т. Шевченко кучаси, 1-уй)
5 ИЮНЬ КУНДУЗ СОАТ 5 ДА
ИНСТИТУТНИ ТАМОМЛАГАН СТУДЕНТЛАР БИЛАН
ТАНТАНАЛИ КЕЧА ЎТКАЗАДИ

СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ
Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.
Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333253. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 333142 Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258.
ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85, Бухоро — 3—31—42, Қарши — 38—12, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972, Термиз — 54—01, Урганч — 34—55, Фарғона — 4-29-44, Гулистон — 22-09.
А. — 115. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Р. 02545.